

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA**

KLASA: 233-80/12-10/11

URBROJ: 511-01-142-12-1

Zagreb, 12. ožujka 2012.

REPUBLIKA HRVATSKA
61 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, 10. sv. Marka 6

Prihvaćeno: 14-03-2012		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
021-12/12-09/09	65	
Uređbeni broj:	Prih.	Vrij.
511-12-01	1	CD

HRVATSKI SABOR

n/p g. Boris Šprem, predsjednik

**PREDMET: Izvešće ministra unutarnjih poslova
o obavljanju policijskih poslova u 2011.
- dostavlja se**

Poštovani,

sukladno čl. 4. Zakona o policiji (Narodne novine br. 34/2011.) u prilogu Vam dostavljam izvješće ministra unutarnjih poslova o obavljanju policijskih poslova u 2011. godini.

S poštovanjem,

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Marko Ostojić

PRILOZI:

- Izvješće

- CD

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

I Z V J E Š Ć E
MINISTRA UNUTARNJIH POSLOVA
O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA
U 2011. GODINI

Zagreb, ožujak 2012.

PREGLED SADRŽAJA

1. UVOD	1
2. SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA	6
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA	18
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA	40
5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI	48
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	62
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....	63
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE	64
9. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	66
10. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA.....	67
11. USPJEŠNOST POLICIJE U 2011. GODINI	68
12. PRILOZI	

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Vizija, misija, djelokrug i strateški ciljevi policije.....	1
1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti.....	3
1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije	4
2. SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA	6
2.1. Javni red i mir	6
2.2. Operativna dežurstva, intervencije i asistencije	7
2.3. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja.....	9
2.4. Pronalaženje osoba i predmeta	11
2.5. Specijalna policija.....	11
2.6. Protueksplozijska zaštita	12
2.7. Osiguranje osoba, objekata i prostora	15
2.8. Inspekcijski nadzor	16
2.9. Međunarodna policijska suradnja	17
3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA	18
3.1. Organizirani kriminalitet i korupcija	20
3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	20
3.2. Gospodarski kriminalitet.....	21
3.2.1. Financijske istrage i pranje novca	23
3.2.2. Kompjuterski kriminalitet i intelektualno vlasništvo	24
3.2.3. Suzbijanje sive ekonomije	25
3.2.4. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	26
3.3. Kriminalitet droga	27
3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	28
3.4. Opći kriminalitet.....	30
3.4.1. Kriminalitet nasilja	31
3.4.2. Imovinski kriminalitet.....	31
3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	32
3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja	33
3.5.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	34
3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji	35
3.6.1. Kriminalitet maloljetnika i djece.....	35
3.6.2. Nasilje u obitelji	35
3.6.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja	35
3.7. Najteža nerazrješena kaznena djela iz 2011. godine	37
4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA	40
4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama	41
4.2. Vrste prometnih nesreća	42
4.3. Uzroci prometnih nesreća	42
4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama	43
4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću.....	43
4.6. Kaznena djela u prometu	44
4.7. Nadzor prometa	44
4.8. Mobilna jedinica prometne policije	46

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI	48
5.1. Državna granica i granični prijelazi	49
5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima	49
5.3. Izdavanje dokumenata na graničnim prijelazima	50
5.4. Odbijanje ulaska i izlaska na graničnim prijelazima.....	50
5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku.....	50
5.4.2. Odbijanje izlaza iz Republike Hrvatske	51
5.5. Zlouporaba putnih dokumenata	51
5.6. Prekogranični kriminalitet	52
5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga.....	53
5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila	53
5.7. Prekršaji na granici.....	53
5.8. Ostali poslovi granične policije	53
5.9. Nezakonite migracije	54
5.10. Postupci prema strancima.....	55
5.11. Prihvat i vraćanje stranaca na granici	56
5.12. Prisilna udaljenja stranaca	56
5.13. Povreda državne granice	57
5.14. Poslovi pomorske policije.....	57
5.15. Poslovi aerodromske policije	58
5.16. Integrirano upravljanje granicom.....	59
5.17. Mobilna jedinica za nadzor granice.....	60
5.18. Prihvatni centar za strance.....	60
6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE	62
7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA.....	63
8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE.....	64
9. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE	66
10. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA	67
11. USPJEŠNOST POLICIJE U 2011. GODINI	68
11.1. Lista težih i teže razrješivih kaznenih djela	71
11.2. Djelotvornost kriminalističke policije 2010. i 2011.....	71
11.3. Koeficijent efikasnosti kriminalističke policije 2010. i 2011.	72
11.4. Usporedba koeficijenata razriješenosti i efikasnosti 2010. i 2011.	72
12. PRILOZI:	
12.1. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja u 2011.....	1 - 73
12.2. Statistički pregled temeljnih sigurnosnih pokazatelja 2002.-2011.....	1 - 21
12.3. Statistički pregled radnih kapaciteta MUP-a u 2011.....	1 - 15
12.4. Statistički pregled uspješnosti policije 1998.-2011.....	1 - 7

Na temelju čl. 4. Zakona o policiji (Narodne novine br. 34/2011.) podnosim:

I Z V J E Š Ć E

O OBAVLJANJU POLICIJSKIH POSLOVA U 2011.

1. UVOD

1.1. Vizija, misija, djelokrug i strateški ciljevi policije

Policija je javna upravna služba u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova koja teži osiguranju takvih uvjeta u društvu gdje će se građani osjećati slobodni, sigurni i zaštićeni od svih oblika nasilja. Svrha policije je zaštita života, osobnog integriteta i imovine, a njena funkcija je održavati stanje javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini s trajnim ciljem smanjivanja opasnosti od kažnjivih ponašanja.

Policijski poslovi su: sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja; pronalaženje osoba osumnjičenih za kaznena djela i prekršaje; osiguranje dostupnosti osumnjičenih osoba nadležnim tijelima; izvidi kaznenih djela i prekršaja; pronalaženje nezakonito stečene imovine; pronalaženje osoba i predmeta; održavanje javnog reda i mira; nadzor i osiguranje javnih okupljanja; nadzor i osiguranje prometa na cestama; nadzor i osiguranje na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi; nadzor kretanja i boravka stranaca, te njihov prihvata; osiguranje i zaštita određenih osoba, objekata i prostora; osiguranje i zaštita uhićenih i pritvorenih osoba; poslovi protueksplozijske zaštite; poslovi specijalne policije i inspeksijski nadzor.

Da bi policija ispunila svoju misiju i postigla glavni strateški cilj – smanjenje opasnosti od kažnjivih ponašanja – svoju je cjelokupnu aktivnost u 2011. usmjerila na četiri posebna cilja: poboljšati sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja; poboljšati suzbijanje kriminaliteta; povećati sigurnost prometa na cestama i jačati sigurnost na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Održavanje stanja javne sigurnosti na najvišoj mogućoj razini ima za građane posebnu vrijednost i pretpostavka je uspješnom razvoju društva na svim područjima. Kažnjiva ponašanja, koja ugrožavaju javnu sigurnost, čine kaznena djela i prekršaji. Policijski se poslovi, zbog specifičnih načina obavljanja, svrstavaju u programe osiguranja javnog reda, istraživanje kriminaliteta, sigurnosti cestovnog prometa i sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi.

Program osiguranja javnog reda obuhvaća sve aktivnosti kojima se sprječavaju i izravno suzbijaju kažnjiva ponašanja. Da bi građani živjeli slobodno i osjećali se sigurno potrebno je da se ne krše propisana pravila kojima su uređeni javni red i sigurnost u društvu.

Nedozvoljena ponašanja stvaraju konfliktne i uznemirujuće situacije koje mogu rezultirati štetnim i tragičnim posljedicama. Osnovna je zadaća policije, kao javnog sigurnosnog servisa građana, da kažnjiva ponašanja smanji na najmanju moguću mjeru.

Kaznena djela, kao teži oblici kažnjivih ponašanja, u znatnoj mjeri nije moguće unaprijed predvidjeti pa niti spriječiti te zbog toga pojedinci i društvo trpe štetne posljedice. Program otkrivanja i razrješavanja kaznenih djela čine sve one aktivnosti kojima se rasvjetljavaju svi događaji za koje se sumnja da su posljedica takvih djela i pronalaze osobe za koje se osnovano sumnja da su svojim ponašanjem prouzročile ili pripomogle nastajanju štetnih ili tragičnih posljedica.

Otkrivanje i razrješavanje kriminaliteta, kao najopasnije sigurnosne pojave – iz koje proistječu dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti - građani doživljavaju kao najvažniju policijsku zadaću, a policija svojim rezultatima na ovom planu najviše dokazuje svoju uspješnost.

Posebna kategorija kažnjivih ponašanja, koju policija sprječava, otkriva i suzbija, čine kaznena djela i prekršaji sudionika u prometu na cestama. Motorizirani cestovni promet važna je komponenta suvremene civilizacije. No, nažalost, još uvijek plaćamo visoku cijenu ovoj civilizacijskoj dobrobiti u nepoželjnim ljudskim stradanjima. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvoj prometne kulture. Znatna dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika u prometu.

Program sigurnosti na državnoj granici, u zračnom prometu i plovidbi čini posebni skup policijskih djelatnosti, a sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja na ovom području ima niz specifičnosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i robe preko državne granice, te u zračnom i plovnom prometu, uz istovremeno sprječavanje svih oblika kažnjivih ponašanja vezanih uz državnu granicu, letenje i plovidbu, izuzetno je zahtjevna zadaća. Tim više, što se aktivnostima granične, aerodromske i pomorske policije hrvatska policija neposredno povezuje s javnim sigurnosnim sustavima zemalja u okruženju, Europske unije i šire međunarodne zajednice.

1.2. Upravljanje sustavom javne sigurnosti

Suvremeno upravljanje organizacijama javnog sektora sve se više temelji na načelima korporativnog upravljanja. Temeljna načela su otvorenost, integritet i odgovornost. To znači osiguravanje povjerenja između svih zainteresiranih u procesu odlučivanja i upravljanja; zatim poslovanje sukladno najvišim etičkim standardima, te preuzimanje odgovornosti svih zaposlenih na svim razinama za djelotvornost i učinkovitost, kao i za ekonomično upravljanje javnim sredstvima.

Tradicionalni model upravljanja policijskim organizacijama zasniva se na strogom hijerarhijskom načelu i jasnoj liniji zapovijedanja. Taj model se temelji na pretpostavci da viša hijerarhijska razina zna bolje što treba činiti u konkretnim situacijama pa stoga ima ovlasti izdavati zapovijedi nižim hijerarhijskim razinama. Sva totalitarna društva prakticirala su hijerarhiju ovlasti.

Hrvatska policija naslijedila je takav model upravljanja. Međutim, suvremeno društvo toliko je kompleksno i dinamično da ne postoje ni pojedinci, a niti skupine, ma koliko sposobni bili, da mogu ponuditi sva rješenja za bezbrojne probleme koji neprekidno nastaju na području javne sigurnosti. Suvremenost stvara novi model – hijerarhiju odgovornosti.

Stupanjem na snagu Zakona o sustavu unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 141/06) i Zakona o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10) stvorena je obveza za sve proračunske korisnike da svoje poslovanje i upravljanje usklade s odredbama tih zakona.

Hrvatska policija, tijekom 2011. godine nastavila je iz ranijeg razdoblja, ili je nanovo pokrenula niz razvojnih procesa koji imaju za cilj upravljanje sustavom javne sigurnosti uskladiti sa suvremenim demokratskim načelima. Najznačajniji projekti iz tog reformskog ciklusa su: integracija sustava (sažimanje i povezivanje organizacijske strukture); modernizacija radnih procesa (reinženjering radnih procesa); racionalizacija radnih procesa (ujednačeno i optimalno uspostavljanje radnih mjesta); profesionalizacija ljudskih potencijala (sustav za trajno stručno usavršavanje djelatnika); demokratizacija organizacijske kulture i klime; implementacija PIFC-a (uspostava sustava unutarnjih financijskih kontrola u javnom sektoru); izgradnja sustava mjerila svih radnih procesa za procjenu uspješnosti.

1.3. Domaća i međunarodna komunikacija i suradnja policije

Problemima javnog reda i sigurnosti te kvalitetom života građana bavi se čitav niz ministarstava, tijela i službi ali bez dovoljno kvalitetne međusobne komunikacije i bez osmišljene koordinacije rada. To rezultira fragmentiranim pristupom problemima koji bivaju polovično riješeni ili se uopće ne rješavaju. Paralelno s tim, uz nedostatak međusobne komunikacije ministarstava, tijela i službi, izražen je i nedostatak kvalitetne komunikacije s građanima. Ako želi opravdati ulogu stožerne sigurnosne službe, policija mora napraviti prvi korak u prevladavanju postojećeg načina rada i potaknuti povezivanje svih društvenih subjekata koji su suodgovorni za povećanje sigurnosti i kvalitete života u lokalnoj zajednici.

Policija to može učiniti jer je najoperativnije tijelo u strukturi javne uprave. Ona djeluje svakodnevno 24 sata i ima najbolji uvid u sva bitna pitanja vezana za sigurnost ljudi i imovine te funkcioniranje javnog reda na određenom području. Osim toga, to javnost i očekuje od policije jer je tradicionalno smatra najodgovornijom za stanje sigurnosti i javnog reda u društvu, iako smo svjesni da bez partnerskog odnosa sa svim subjektima u društvu nema kvalitetnog rješavanja problema.

Javnost rada jedna je od osnovnih karakteristika djelovanja policije u državama s dugogodišnjom demokratskom tradicijom. Stvarni uspjeh policije ovisi o odobravanju javnosti, a ne o predodžbi koju policija stvara sama o sebi. Javnost policiju najčešće percipira na dva načina: izravno, u kontaktu s policijskim službenicima i posredno, slikom koju mediji stvaraju o policiji. Oba su načina podjednako važna.

Na planu izravnog kontakta s građanima odgovornost za uspješnost policije leži pojedinačno na svakom policijskom službeniku. Od profesionalnog integriteta, vještine komuniciranja i ukupnog ponašanja u konkretnoj situaciji svakog policajca, stvara se djelić ukupne slike koju građani imaju o policiji. Ljubaznost policijskog službenika, taktičnost u pristupu građanima (poglavito ako se radi o žrtvi), spremnost na pružanje pomoći, pristojno i kulturno ophođenje, osobna urednost policijskog službenika, čistoća i ispravnost policijske opreme, brzina intervencije i njena kvaliteta, načini su kako se pridobiva naklonost građana i stvara pozitivna slika o cjelokupnoj policijskoj službi u javnosti.

Na planu medijske slike o policiji odgovornost je na policijskim upravljačkim strukturama i službenicima za odnose s javnošću. Njihova kompetentnost, pravovremena dostupnost, iskrenost i otvorenost prema javnosti do mjere koja ne ugrožava uspješnost policijskog rada, pretpostavke su dobre komunikacije policije i medija. Partnerski odnos između policije i medija, a u interesu javnosti, poželjan je i obostrano koristan. U tom odnosu stalno treba imati na umu da je povjerenje neprestano na kušnji. Pokušaj manipulacije s bilo koje strane u ovom odnosu može upropastiti dugogodišnji trud na građenju povjerenja.

Na području odnosa s javnošću hrvatska je policija napravila značajne iskorake, međutim, to su tek početni koraci na putu koji otvara velike mogućnosti. U narednom razdoblju treba osmisliti cjelokupnu strategiju odnosa s javnošću i dosegnuti najviše standarde Europske unije na tom području.

Punopravno članstvo u EU kao prostoru mira, stabilnosti, sigurnosti, demokratskih sloboda, vladavine prava i gospodarskog razvoja temeljni je cilj Republike Hrvatske. Zbog vlastitog razvoja i sigurnosti, Hrvatska ima izrazite interese sudjelovati u izgradnji sigurnosnog sustava cijele Europe.

Djelujući na platformi vanjske politike Vlade, Ministarstvo unutarnjih poslova ima posebne zadaće i odgovornosti i na međunarodnom planu. Sigurnost je nedjeljiva kategorija i ona ne završava na državnim granicama. Proces globalizacije teče i na području sigurnosti. Razvijanje međunarodne policijske suradnje temeljni je uvjet uspješnog rada policija svih država. Policija Republike Hrvatske ima uspostavljene odnose sa svim policijskim organizacijama članica EU, te sa svim zemljama u neposrednom okruženju. Isto tako, kroz članstvo u Interpolu, policijska suradnja uspostavljena je s gotovo svim zemljama svijeta. Ti međunarodni odnosi policije odvijaju se kroz različite formalne oblike i kroz različite stupnjeve intenziteta. S mnogim zemljama sklopljeni su bilateralni međunarodni ugovori na raznim sigurnosnim područjima, a također smo uključeni u mnoge multilateralne međunarodne ugovore. Tu međunarodnu suradnju treba i dalje razvijati i jačati kako bi policijska organizacija Republike Hrvatske bila prepoznata i prihvaćena, kao bitna sigurnosna komponenta europskog sigurnosnog sustava.

2. SPRJEČAVANJE I SUZBIJANJE KAŽNJIVIH PONAŠANJA

Da bi smanjila opasnosti i posljedice od kaznenih djela i prekršaja policija, putem svoje organizacijske strukture i s raspoloživim ljudskim potencijalima, nastoji trajno biti prisutna na kritičnim mjestima u kritičnim vremenima kako bi pravodobno spriječila i izravno suzbila što veći broj kažnjivih ponašanja. Dugotrajno iskustvo svih policijskih organizacija poučava da se mnoge neželjene situacije kao i njihove posljedice mogu spriječiti i izbjeći ako ih se predvidi. Sprječavanje kažnjivih ponašanja za svako je društvo ekonomičnije nego njegovo suzbijanje ili naknadno otklanjanje štetnih posljedica. Zbog toga se hrvatska policija u svom djelovanju sve više vodi proaktivnim načelom. Stalna prisutnost policije na sigurnosno rizičnim mjestima, osim općeg preventivnog utjecaja na ponašanje građana, omogućava policijskim službenicima da izravno, u samom začetku, suzbiju svaki oblik kažnjivog ponašanja kako bi se izbjegle teže posljedice.

Na temelju trajnog praćenja i analize stanja javne sigurnosti na teritoriju cijele države i području svake policijske uprave potrebno je alocirati ograničene kapacitete policije, kako bi pokrivenost sigurnosno rizičnih prostora bila optimalna. Isto tako treba stalno razvijati policijske vještine i sposobnosti tako da nužne intervencije policije budu uz najmanju moguću mjeru uporabe sredstava prisile.

Budući da izgradnja javne sigurnosne arhitekture društva nije isključivo posao policijske organizacije, treba potaknuti stvaranje sigurnosne mreže društva u koju mogu biti uključeni svi dobronamjerni građani kroz sve oblike javnog društvenog djelovanja. Svakako da policija u javnom sigurnosnom sustavu ima ključnu ulogu i od nje se očekuju inicijativa i prvi koraci u povezivanju svih društvenih subjekata suodgovornih za poboljšanje stanja javne sigurnosti.

2.1. Javni red i mir

Prekršaji su takav oblik kažnjivih ponašanja kojima se narušava javni poredak i društvena disciplina ili se ugrožavaju druge društvene vrijednosti koje nisu zaštićene Kaznenim zakonom ili drugim zakonima u kojima su propisana kaznena djela. Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnih sankcija ogleda se u tome da se građani upozore na poštivanje pravnog poretka, a prekršitelji da se u budućnosti suzdrže od protupravnog ponašanja.

Održavanje povoljnog stanja javnog reda i mira te opće sigurnosti ljudi i imovine temeljni je policijski posao.

U djelokrugu policije su svi prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, ali i veliki broj prekršaja iz drugih zakona (ukupno 65 drugih zakona) kojima je policiji u nadležnost dodijeljeno njihovo utvrđivanje. Najveći broj prekršaja policija utvrđuje kroz pozorničku i ophodnu djelatnost, te u hitnim intervencijama kada je obaviještena o narušavanju javnog reda i mira.

Tijekom 2011. godine zabilježeno je ukupno 92.117 prekršaja iz svih zakona iz djelokruga policije (osim prekršaja u prometu i na državnoj granici), što je za 4,3 posto više nego prethodne godine.

Najveću skupinu čine prekršaji iz Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira, a njih je bilo 25.516 ili 27,7 posto. Među ovim prekršajima najzastupljeniji su: svađa i vika, tučnjava, drsko ponašanje, te omalovažavanje ili vrijeđanje policijskih službenika koji čine 80,7 posto udjela u ovoj skupini prekršaja, a 74,8 posto njih dogodilo se na ulicama, trgovima i ugostiteljskim objektima.

Zatim po brojnosti slijede prekršaji iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, ukupno 15.015 ili 16,3 posto udjela u ukupnom broju prekršaja, pa prekršaji iz Zakona o osobnoj iskaznici, ukupno 12.331 ili 13,4 posto, te prekršaji iz Zakona o obveznom osiguranju u prometu, ukupno 7.521 ili 8,2 posto. Ostatak mase od 34,4 posto svih prekršaja otpada na prekršaje iz ostalih zakona (ukupno 62 zakona).

U postupcima povodom prekršaja policija je u 2011. godini podnijela 61.327 ili 66,6 posto optužnih prijedloga i 17.842 ili 19,3 posto obveznih prekršajnih naloga. Za ostale prekršaje podnijeta su izvješća o prekršajima nadležnim tijelima.

2.2 Operativna dežurstva, intervencije i asistencije

Operativna dežurstva u policijskim postajama, policijskim upravama i Ravnateljstvu policije svakodnevno kroz 24 sata prate stanje sigurnosti na područjima svoje nadležnosti i teritoriju cijele Republike Hrvatske. Zadaća im je zaprimanje svih obavijesti o ugrožavanju sigurnosti te pokretanje, organiziranje i koordiniranje svih hitnih mjera i radnji da se stanje sigurnosti održi na najvišoj mogućoj razini.

Kada prijeti izravna opasnost za živote, osobni integritet i imovinu policija je dužna poduzeti odgovarajuće mjere i radnje da bi se otklonila opasnost. Policija to radi na dva načina. Ako se policijski službenik zatekne na mjestu ugroze, dužan je odmah poduzeti sve potrebno da se spriječi nastanak negativnih posljedica. U drugom slučaju, kada policija dobije dojavu da negdje prijeti opasnost dužna je u najkraćem roku uputiti policijske službenike na mjesto događaja. Brzinom dolaska na mjesto događaja mjeri se efikasnost policije na području sprječavanja i suzbijanja kažnjivih ponašanja i ublažavanje štetnih i tragičnih posljedica ako su već nastupile.

U 2011. godini policije je preko svojih operativnih dežurstava policijskih postaja, policijskih uprava i Ravnateljstva policije zaprimila 241.536 raznih obavijesti zbog kojih je hitno intervenirala, što u prosjeku dnevno iznosi 662 događaja, a što je u odnosu na 2010. godinu više za 11,4 posto.

Policija u skladu sa zakonom, a na zahtjev državnih tijela ili pravih osoba s javnim ovlastima pruža pomoć ako se prilikom provedbe službene radnje opravdano očekuje pružanje otpora.

Od ukupno 4.704 zatražene asistencije, odobreno je 4.499 pružanja pomoći, dok ih je 205 odbijeno (108 ili 111,3 posto više nego prethodne godine - 97). Najviše je zahtjeva za pružanjem pomoći odbijeno jer tražitelji nisu obrazložili opravdanost očekivanja otpora. Najveći broj zahtjeva u 2011. godini odbila je Policijska uprava istarska (67) jer je utvrđeno da se u najvećem broju radi o zahtjevima sudova u kojima nije obrazložena opravdanost očekivanja otpora.

O ukupno 4.499 odobrenih asistencija, 1.553 asistencije nisu izvršene jer je došlo do odgode obavljanja službene radnje od strane tražitelja asistencije.

Na zahtjev državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima izvršeno je 2.895 pružanja pomoći, a najviše na zahtjev suda (1.399). Pružanja pomoći obavljaju se sukladno zakonskim odredbama, a visokorizična pružanja pomoći planiraju se prema uputama Ravnateljstva policije. Nije bilo odgođenih pomoći zbog neplaniranog i neorganiziranog postupanja policije.

2.3. Nadzori i osiguranja javnih okupljanja

Pravo na javna okupljanja građana ustavna je kategorija, a način korištenja tog prava uređen je Zakonom o javnim okupljanjima.

Javna okupljanja su mirna okupljanja i javni prosvjedi, javne priredbe i drugi oblici okupljanja. Jedino se na temelju zakonskih odredbi mogu propisati ograničenja prava na javno okupljanje koja su nužna u demokratskom društvu radi zaštite sloboda i prava drugih ljudi, pravnog poretka, javnog morala i zdravlja. Kako su u tim događajima potencijalno moguća ugrožavanja javnog reda, mira i sigurnosti, policija je dužna pratiti sva javna okupljanja i svojim aktivnostima osigurati zaštitu ljudi i imovine. Ali u toj namjeri policija ne uspijeva u potpunosti jer na nekim javnim okupljanjima, prije svega na sportskim natjecanjima, dolazi do nereda i narušavanja javnog reda, mira i sigurnosti.

U 2011. godini održano je 18.519 javnih okupljanja od čega je na 118 javnih okupljanja bilo narušavanja javnog reda i mira i nereda. Među svim održanim javnim okupljanjima najviše je održano sportskih natjecanja - 9.045, od čega je na 52 natjecanja bilo navijačkih izgređa.

Sukladno zakonskim obvezama, policija je u sklopu svojih ovlasti poduzimala mjere osiguranja javnih okupljanja, a iz analize postupanja proizlazi da nije bilo povrede zakonitosti u primjeni policijskih ovlasti.

Kod osiguranja svih oblika javnih okupljanja nastavljena je tendencija smanjivanja broja angažiranih policijskih službenika, uz istodobnu ustrajnost na provedbi zakonskih obveza koje ima organizator za održavanje reda i mira na javnom okupljanju uz ustrojavanje redarske službe i angažiranje većeg broja redara.

Na osiguranju javnih okupljanja u 2011. godini ukupno je angažirano 83.595 policijskih službenika.

Tijekom godine zabilježen je veći broj mirnih okupljanja i javnih prosvjeda u organizaciji građana putem društvene mreže na Internetu „Facebook“ pod nazivom „Protiv Vlade RH“, u organizaciji „Udruge Hrvatskih branitelja 1990 - 1996“ i dr. braniteljskih udruga, Hrvatskog seljačkog saveza, Udruge «Priatelji životinja», Hrvatske udruge sindikata, Hrvatske čiste stranke prava te prosvjedi učenika srednjih škola i studenata (posebno Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu) i dr. Održani su prosvjedi u organizaciji Udruge specijalne policije iz Domovinskog rata, Udruga pirotehničara i vatrogasaca.

Na 118 javnih okupljanja došlo je do izgređa sudionika narušavanjem javnog reda, mira i sigurnosti kažnjivim ponašanjem, što je za 17 ili 12,6 posto manje u odnosu

na 2010. godinu. Od toga, najviše je izgređa bilo na javnim okupljanjima sportskog i kulturno-zabavnog karaktera. Zbog narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja sigurnosti sudionika prekinuto je 21 javno okupljanje (19 po nalogu organizatora i dva na zahtjev policije).

Ozlijeđeno je 119 građana (osam građana manje nego 2010. godine) te 44 policijska službenika (11 policajaca više nego 2010. godine). Teške tjelesne ozljede zadobilo je devet građana i jedan policijski službenik. Smrtno stradalih osoba nije bilo.

U 2011. godini materijalna šteta kao posljedica javnih okupljanja (prije, u tijeku i nakon) zabilježeno je na 19 objekata, što je za 13 ili 2 puta više nego 2010. godine kad ih je oštećeno 6; 15 vozila javnog gradskog prijevoza što je za 5 ili 25,0 posto manje nego 2010. godine kada ih je oštećeno 20; na 11 vozila MUP-a, što je za 8 ili 42,1 posto oštećenja manje nego 2010. godine (19); 10 vozila u vlasništvu građana što je za 7 ili 41,2 posto manje nego 2010. godine (17) kao i dva slučaja oštećenja okarakterizirana kao „ostalo“.

Kako je pojava nereda i nasilja na sportskim natjecanjima tema koja zaokuplja širu javnost sustavno se pratila provedba mjera zabrane (zaštitne i mjere opreza) prisutnosti određenim sportskim natjecanjima. Tako je zbog kršenja odredbi Zakona o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima, odredbi Zakona o prekršajima protiv JRM, te Zakona o javnom okupljanju i dr., a vezanih uz protupravna ponašanja na sportskim natjecanjima privedeno je 765 osoba, a protiv 816 osoba podneseni su optužni prijedlozi (od toga 616 po Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima). Na snazi je 91 pravomoćna zaštitna mjera zabrane prisutnosti određenim sportskim natjecanjima. Nema pravomoćno izrečenih mjera opreza zabrane posjećivanja određenog mjesta. Neki od prijestupnika na sportskim natjecanjima imaju izrečene po dvije ili više mjera zabrane. Najviše mjera zabrane izrečeno na području PU splitsko - dalmatinske (65), zagrebačke (16) i primorsko - goranske (15), dok je po sportskim klubovima najviše mjera zabrane izrečeno za utakmice HNK „Hajduk“ (36), nogometne reprezentacije Hrvatske (26) i NK „Dinamo“ (18).

Najveći broj osoba (98 posto), kojima su izrečene mjere, javlja se policiji prije početka sportskog natjecanja i policija nad njima ima nadzor tijekom trajanja sportskog natjecanja, dok je tek manji broj slučajeva (2 posto) u kojima takve osobe ne ispunjavaju obvezu javljanja policiji. Primjenom ovih mjera postiže se njihova svrha, a počinitelji najtežih prekršaja ili kaznenih djela uklanjaju se sa sportskih natjecanja, što pridonosi smanjenju najtežih oblika nereda na sportskim natjecanjima.

2.4. Pronalaženje osoba i predmeta

Policija traga za osobama i predmetima tako da raspisuje potrage i objave. Potrage se raspisuju: za osobom za koju postoji osnove sumnje da je počinila kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti ili prekršaj, odnosno za osobom koja može dati obavijesti o navedenom kaznenom djelu, prekršaju ili počinitelju; za nestalom osobom i za osobom za kojom je izdana tjeratica u skladu s posebnim zakonom. Objave se raspisuju radi: utvrđivanja prebivališta ili boravišta osoba, u slučaju propisanom zakonom; utvrđivanja identiteta osobe koja nije u stanju dati osobne podatke ili mrtvog tijela osobe za koju se ne mogu utvrditi osobni podaci; pronalaženja predmeta u svezi kaznenog djela ili prekršaja ili predmeta koji su pronađeni ili nestali i oduzimanja predmeta ili isprava na temelju odluke suda ili tijela uprave.

Tijekom 2011. godine ukupno je raspisano 1.653 potraga i objava za nestalim osobama. Obustavljeno su 1.553 potrage i objave (zbog pronalaska osoba ili prestanka razloga za traganjem), a na snazi je još ukupno potraga i objava 2.497 koje su raspisane u izvještajnoj godini i iz ranijih razdoblja.

2.5. Specijalna policija

Specijalna policija obavlja policijske poslove u situacijama visokog rizika i to: otmice, talačke situacije, opasna traganja, opasna uhićenja, rizična osiguranja i demonstracije.

Tijekom 2011. godine Specijalna policija ukupno je obavila 455 operativnih zadataka i to:

1. Intervencije: 33
 - a. rješavanje kriznih situacija: 23
 - b. potraga za osobama, pregled objekata i prostora: 10
2. osiguranje šticećenih osoba, događaja, druga osiguranja i preprate: 274
 - a. osiguranje predsjednika Republike Hrvatske: 12
 - b. osiguranje dužnosnika stranih država: 11
 - c. osiguranje dužnosnika Republike Hrvatske: 11
 - d. ostala osiguranja i preprate: 25
 - e. osiguranja po zahtjevu suda: 77

3. ronilačke i pirotehničke zadaće: 142
4. pratnje i osiguranja novčanih sredstava: 109
 - a. za potrebe HNB-a: 29
 - b. ostali korisnici: 80
5. zadaće zrakoplovne jedinice: 42

Tijekom 2011. godine zrakoplovna jedinica Specijalne policije izvršila je zadaće uz korištenje četiri helikoptera, ostvarivši 874 sata leta od čega je 18 noćnog leta.

Sve operativne zadaće Specijalna policija obavila je uspješno i na visokoj profesionalnoj razini.

Da bi mogli ispunjavati svoju misiju – obavljanje najzahtjevnijih policijskih poslova u situacijama visokog rizika – pripadnici Specijalne policije moraju trajno biti uvježbani da bi mogli uspješno reagirati u izvanrednim i kriznim situacijama. Zbog toga, u razdobljima kada ne izvršavaju službene operativne zadaće, „specijalci“ sustavno vježbaju i usavršavaju svoje vještine. U sklopu obuke pripadnici Specijalne policije moraju svladavati i usavršavati mnoge vještine, a kroz program obuke pojedinci se dodatno osposobljavaju za pojedine specijalnosti.

Tijekom 2011. godine u potpunosti je realiziran Plan obuke po svim specijalnostima što se pozitivno odrazilo na uspješno izvršenje svih službenih zadaća.

2.6 Protueksplozijska zaštita

Protueksplozijska zaštita su poslovi pronalaženja, uklanjanja, skladištenja i uništavanja svih vrsta eksplozivnih sredstava i naprava.

U 2011. godini dogodilo se 57 eksplozija (2010. - 72), što je manje za 21,0 posto u odnosu na prethodnu godinu. U tim je eksplozijama 17 osoba poginulo (18), dok je teške tjelesne ozljede zadobila 21 osoba (13).

Najviše eksplozija uzrokovala su vojno-formacijska eksplozivna sredstva i to u 36 slučajeva, što je za 29,0 posto manje nego u 2010. godini (51). Slijede eksplozije improviziranih eksplozivnih sredstava kojih je tijekom 2011. godine zabilježeno 16, što je za 7,0 posto više nego u 2010. godini (15). Slijede eksplozije plina u pet (6) slučajeva, što je smanjenje za 17,0 posto.

Od 36 eksplozija uzrokovanih vojno-formacijskim eksplozivnim sredstvima najviše je zabilježeno eksplozija ručnih bombi - 21 slučaj, slijede eksplozije protupješačkih i protuoklopnih mina u pet slučaja te 10 slučajeva eksplozija uzrokovanih aktiviranjem ostalih eksplozivnih sredstava (trenutna tromblonska mina - jedan slučaj), topnička granata 37 mm - jedan slučaj), upaljač ručne bombe (dva slučaja), metak 20 mm (jedan slučaj), ručni raketni bacač „Zolja“ (jedan slučaj), lovačko puščano streljivo (jedan slučaj), nepoznato eksplozivno sredstvo (jedan slučaj) i protugradna raketa (dva slučaja). U najvećem broju slučajeva radilo se o eksplozijama nastalim neposrednim doticaju s tim sredstvima čemu je uzrok nehaj, nestručno rukovanje i pokušaji rastavljanja.

U tim eksplozijama poginulo je 17 osoba i svi su stradali od eksplozija vojno-formacijskih eksplozivnih sredstava (16 ih je smrtno stradalo od eksplozija različitih vrsta ručnih bombi i jedna osoba od eksplozije protupješačke mine PROM-1). Dvanaest osoba samo ih je aktiviralo (samoubojstvo).

Od 21 osobe teško ozlijeđene u eksplozijama, najviše je teško ozlijeđenih bilo od eksplozija vojno-formacijskih eksplozivnih sredstava i to 13 osoba, od čega tri (2010. - 1) od eksplozija protupješačkih mina, pet od eksplozija ručnih bombi, a 5 od ostalih eksplozivnih sredstava kao što su lovačko puščano streljivo (jedna osoba), nepoznato eksplozivno sredstvo (jedna osoba), trenutna tromblonska mina (jedna osoba), topnička granata 37 mm (jedna osoba) i upaljač ručne bombe (jedna osoba).

U 16 eksplozija uzrokovanih improviziranim eksplozivnim napravama nitko nije poginuo, ali je pet osoba teško ozlijeđeno i dvije su osobe zadobile lakše tjelesne ozljede.

U 2011. godini dogodilo se pet eksplozija plina u kojima nitko nije poginuo, troje je ljudi teže ozlijeđeno, a petero ih je lakše ozlijeđeno.

Policija je zaprimio 128 anonimnih dojava o postavljenoj eksplozivnoj napravi, što je povećanje za 12,3 posto, obavivši 25 protueksplozijskih pregleda u školama i fakultetima te 103 pregleda objekata, prijevoznih sredstava i sl. Nakon obavljenih protueksplozijskih pregleda u svim slučajevima utvrđeno je da se radilo o lažnim dojavama.

Policijski službenici protueksplozijske zaštite intervenirali su po zaprimljenim dojavama građana o pronađenim sumnjivim predmetima. U najvećem broju slučajeva radilo se o pronalascima eksplozivnih vojno-formacijskih sredstava prilikom čišćenja podruma i tavana obiteljskih kuća, stambenih zgrada, sanacije srušenih i oštećenih kuća, uređenju okućnica ili kod obavljanja poljoprivrednih radova. Nerijetko se radilo i

o pronalasku predmeta za koje su građani smatrali da su eksplozivni i opasni, a zapravo se radilo o bezopasnim stvarima.

U 2.085 intervencija pregledano je i izuzeto 15.818 komada različitih vojno-formacijskih eksplozivnih sredstava i 186.544 komada nerasprskavajućeg streljiva.

Inače je u 2011. godini izuzeto je 24.059 komada različitih vrsta vojno-formacijskih eksplozivnih sredstava i 697.077 komada streljiva za pješačko naoružanje. Zbog lošeg stanja izuzetih sredstava sva su uništena. U 2011. godini izuzeto je 24.059 (17.670) komada raznih vrsta vojno-formacijskih eksplozivnih sredstava i 697.077 (1.2081.985) komada streljiva za pješačko naoružanje. Radi lošeg stanja izuzetih sredstava, ista su uništena, pri čemu se nastojalo maksimalno skratiti vrijeme skladištenja do uništavanja.

Izvršen je 34 351 protueksplozijski pregled različitih građevina (11.555), otvorenih prostora (13.772) i prijevoznih sredstava (9.024) u svrhu sigurnog održavanja političkih, kulturnih, sportskih, vjerskih i inih javnih skupova i priredbi.

Broj obavljenih protueksplozijskih pregleda u 2011. godini povećan je u odnosu na 2010. godinu za 29,7 posto.

Tijekom 2011. godine izvršeno je 536 uništavanja eksplozivnih sredstava: 162 puta na namjenskim poligonima za uništavanje (uništeno 27.529 komada različitih eksplozivnih sredstava ukupne težine 26.835 kilograma) te 386 puta na mjestu pronalaska (uništeno 1.802 komada različitih eksplozivnih sredstava ukupne težine 3.531 kilograma).

Policijski službenici protueksplozijske zaštite pomagali li su drugim službama u sklopu policijskog sustava i izvan njega (Hrvatska vojska, Civilna zaštita). U protekloj godini obavili su i druge poslove kao što su protueksplozijski pregledi na graničnim prijelazima, nadzor rada tvrtki koje se bave uporabom, skladištenjem i prijevozom eksplozivnih tvari, nadzor skladišta primarnih i sekundarnih eksplozivnih tvari i sredstava u kamenolomima, nadzor skladišta protugradnih raketa, nadzor tijekom prijevoza eksplozivnih sredstava, nadzor u trgovinama oružja i streljiva, sudjelovanje u pretragama otvorenih prostora i racijama.

2.7 Osiguranje osoba, objekata i prostora

U sustavu redovitog osiguranja Odjela za osiguranje i zaštitu šticeenih osoba od siječnja do prosinca 2011. godine bilo je 11 šticeenih osoba, od 14. prosinca 2011. godine 12, od 15. prosinca 2011. 13, od 22. prosinca 2011. 14, od 23. prosinca 2011. 15, te od 24. prosinca 2011. godine ponovno 14 šticeenih osoba. Redovito se provodilo osiguranje 26 šticeenih objekata.

Redovito osiguranje objekata diplomatskih misija, konzularnih ureda i pojedinih objekata diplomatskog osoblja provodilo se temeljem reciprociteta te sukladno sigurnosnoj prosudbi o ugroženosti pojedinog objekta stalnim osiguranjem u smjenskom sustavu rada 12/24 i 12/48 sati. Redovito osiguranje provodilo se na 13 veleposlanstava, 5 rezidencija te na dva dodatna objekta.

Tijekom 2011. godine službenici Odjela za osiguranje i zaštitu šticeenih osoba izvršili su 1.210 posebnih osiguranja - 996 posebnih osiguranja šticeenih osoba Republike Hrvatske i 214 posebnih osiguranja stranih šticeenih osoba. Prilikom službenih, radnih i privatnih posjeta stranih dužnosnika Republici Hrvatskoj službenici Odjela za osiguranje i zaštitu šticeenih osoba izvršili su 189 posebnih osiguranja stranih šticeenih osoba tijekom pojedinačnih posjeta, dok je 25 posebnih osiguranja izvršeno tijekom provođenja mjera sigurnosti tijekom operativnih akcija, što ukupno iznosi 214 posebnih osiguranja stranih šticeenih osoba.

Najveći broj posebnih osiguranja šticeenih osoba, objekata i prostora izvršili su na području Źupanije zagrebačke (50 posto), dubrovačko-neretvanske (8,7 posto), splitsko-dalmatinske Źupanije (6,6 posto), primorsko-goranske (4,8posto) i istarske (4,2 posto).

Usporedbom podataka uočeno je porast broja zadataka u 2011. godini za 2,1 posto te povećanje broja osiguranja prostora za 15,0 posto u odnosu na 2010. godinu. Provelo se 27 pojačanih osiguranja povodom protokolarnih aktivnosti koje provode diplomatske misije i konzularni uredi, angaŹirani policijski službenici Odjela za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda utrošili su 103 sata rada.

Za provedbu 88 izvanrednih osiguranja povodom protokolarnih aktivnosti koje provode diplomatske misije i konzularni uredi angaŹirani policijski službenici Odjela za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda utrošili su 1617 sati rada. Kod objekata diplomatskih misija i konzularnih ureda izvršeno je 210 prikriivenih opservacija (utrošeno 447 sati).

U Odjelu za osiguranje i zaštitu šticeenih objekata i prostora sedam vodiča službenih pasa radilo je sa sedam službenih pasa za detekciju eksploziva, obavivši 5900 redovitih protueksplozijskih pregleda, a prema podacima u 2011. godini povećan je broj redovitih pregleda šticeenih objekata za 13,0 posto u odnosu na 2010. godinu (protueksplozijska zaštita) i vodiča službenih pasa za detekciju eksploziva za 28,0 posto. Ukupni broj izvanrednih PE pregleda policijskih službenika za PE zaštitu izvršenih također je povećan za 21,0 posto.

Kako se u sastavu Uprave za posebne poslove sigurnosti nalazi i Odjel za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda, policijski službenici vodiči službenih pasa za detekciju eksploziva uz redovite zadaće obavljaju i protueksplozijske preglede diplomatskih misija i drugih objekata koje osiguravaju policijski službenici navedenog Odjela. Vodiči službenih pasa izvršili su 251 pregled navedenih objekata, što je smanjenje od 15,0 posto u odnosu na 2010. godinu.

Policijski službenici za protueksplozijsku zaštitu Odjela za osiguranje i zaštitu diplomatskih misija i konzularnih ureda izvršili su tijekom 2011. godine 16.349 redovnih protueksplozijskih pregleda i 4.438 obilazaka objekata, a ukupno je izvršeno 26.355 protueksplozijskih pregleda.

2.8. Inspekcijski nadzor

Temeljna zadaća inspekcijskog nadzora je unapređenje stanja javne sigurnosti u djelatnostima od bitnog utjecaja za opću sigurnost. Kako bi se smanjile opasnosti koje mogu nastati od požara i tehnoloških eksplozija, proizvodnje i prometa eksplozivnih tvari, na području zaštitarske i detektivske djelatnosti, humanitarnog razminiranja i tehničke zaštite financijskih institucija potrebno je inspekcijskim nadzorom sprječavati i suzbijati sva nelegalna ponašanja subjekata koja te opasnosti mogu izazvati. Osim represivnog djelovanja, inspekcijske službe Inspektorata unutarnjih poslova u sastavu Ministarstva unutarnjih poslova trebaju promicati preventivne mjere i standarde kod nadziranih subjekata kako bi se otklonile sve moguće situacije koje mogu ugroziti ljude i imovinu.

Tijekom 2011. godine policija je u inspekcijskom nadzoru izvršila 5.281 pregled prema odredbama iz Zakona o zaštiti od požara, 1.997 pregleda prema odredbama Zakona o eksplozivnim tvarima i 10.884 pregleda prema odredbama iz Zakona o privatnoj zaštiti.

2.9. Međunarodna policijska suradnja

U okviru suradnje s policijama europskih država i 2011. godine na osnovu iskustava i takve suradnje započete od 2006. godine nastavilo se sa provođenjem projekta „Sigurna turistička sezona“ (ranije poznat pod nazivom: „Međunarodna policijska suradnja policija u odori“).

U 2011. godini u Republiku Hrvatsku su u smjenama tijekom srpnja i kolovoza 2011. godine bili upućivani policijski službenici iz Republike Austrije, Češke Republike, Republike Mađarske, Slovačke Republike, Francuske Republike, Savezne Republike Njemačke, Republike Poljske, Ukrajine, Republike Srbije, Republike Slovenije, Talijanske Republike te predstavnici Interpola, a službu su obavljali na području PU istarske, splitsko – dalmatinske, šibensko – kninske, dubrovačko – neretvanske, zadarske, primorsko – goranske i ličko – senjske.

U ovom međunarodnom projektu sudjelovalo je 59 stranih policijskih službenika koji su policijske ophodnje obavljali uz hrvatske policijske službenike.

Strani policijski službenici za vrijeme svog angažmana u Republici Hrvatskoj nisu imali policijske ovlasti, a službu su obavljali u svojim odorama (izuzev policijskih službenika Republike Srbije i Interpola) te bez naoružanja (izuzev austrijskih policijskih službenika koji su, sukladno potpisanom Memorandumu, nosili svoje oružje i drugu opremu koju su mogli koristiti samo za nužnu obranu).

3. SUZBIJANJE KRIMINALITETA

Kriminalitet – kao ukupnost svih kaznenih djela koja su se zbila na određenom području za određeno razdoblje – prouzroči dvije trećine svih štetnih i tragičnih posljedica na području javne sigurnosti. Zbog toga, kaznena djela, kao opasniji oblik kažnjivih ponašanja, trajno pobuđuju interes javnosti. Velika većina kriminaliteta događa se izvan izravnog opažaja policijskih službenika tako da ga oni ne mogu neposredno suzbijati. Saznanja o kriminalitetu policija stječe putem dojava građana ili pravnih osoba, a jedan dio sama otkriva vlastitom operativnom djelatnošću.

Znatan dio kriminaliteta u svakom društvu ne bude otkriven iz mnogih razloga, a društvo zbog toga trpi štetne posljedice. Neotkriveni kriminalitet krije se u tzv. „tamnoj brojci“ kriminaliteta. Uvriježena je kriminološka procjena da od ukupnog kriminaliteta samo jedna petina bude rasvijetljena. U Republici Hrvatskoj policija godišnje zabilježi oko 120 tisuća kaznenih djela. Od toga, za oko 90 tisuća kaznenih djela policija dozna putem dojava, a u oko 30 tisuća slučajeva policija sama otkrije postojanje kaznenog djela.

Razriješenost kriminaliteta znači utvrditi postojanost osnovane sumnje da su neka osoba ili osobe odgovorni za pojedina kaznena djela za koja je policija utvrdila da su se dogodila. Od ukupnog broja otkrivenih kaznenih djela policija u Hrvatskoj uspijeva razriješiti, na godišnjoj razini, oko 60 posto kriminaliteta. Trajna je zadaća policije da otkriva što veći broj kaznenih djela, a isto tako da pokuša utvrditi osnovanost sumnje za sve osobe koje potencijalno mogu biti odgovorne za ta kaznena djela.

Sva kaznena djela nemaju istu težinu. Ne zanemarujući manje štetna kaznena djela, u 2011. godini policija je veću pozornost posvetila najtežim kaznenim djelima. Samo oko jedan posto svih kaznenih djela pobuđuje interes šire javnosti koja od policije očekuje odlučno i uspješno djelovanje. Otkrivajući i razrješavajući tu vrstu kriminaliteta policija povećava osjećaj sigurnosti u društvu i jača povjerenje građana u javni sigurnosni sustav.

U 2011. godini u Republici Hrvatskoj zabilježeno je 113.380 kaznenih djela od kojih je za njih 75.620 postupak pokrenut po službenoj dužnosti, za 12.513 kaznenih djela postupak se nije pokrenuo zbog izostanka prijedloga, a za 25.247 kaznenih djela postupak se pokreće privatnom tužbom oštećenog.

Stopa kriminaliteta svih zabilježenih kaznenih djela na 100 000 stanovnika iznosi 2.642 kaznena djela, a stopa kriminaliteta kaznenih djela za koja je policija pokrenula kazneni postupak po službenoj dužnosti iznosi 1762 kaznena djela.

Od 75.620 kaznenih djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti, razriješenih je 46.242 ili 61,2 posto. U 2011. godini pronađeni su počinitelji 1616 kaznenih djela prijavljenih ranijih godina pa koeficijent razriješenosti iznosi 63,3 posto.

U odnosu na 2010. godinu svih prijavljenih kaznenih djela više je za 5,0 posto, a kaznenih djela za koja se postupak pokrenuo po službenoj dužnosti više je za 3,1 posto.

Ukupan kriminal se, radi načina i tehnika istraživanja pojedinih vrsta kaznenih djela klasificira u više kategorija koje se ne preklapaju sa zakonskom klasifikacijom, a koja se temelji na zaštićenim vrijednostima. Uobičajena kriminalistička klasifikacija kriminala je: organizirani kriminalitet i korupcija; gospodarski kriminalitet; kriminalitet zlouporabe opojnih droga; kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja; kriminalitet nasilja; imovinski kriminalitet i sva ostala kaznena djela koja nisu obuhvaćena navedenim kategorijama. Kriminalitet nasilja, imovinski kriminalitet, te sva ostala kaznena djela u praksi kriminalističke policije obuhvaćeni su pojmom „općeg kriminaliteta“. Posebnu vrstu kriminaliteta čini kriminalitet u prometu kojim se u pravilu bavi prometna policija, za razliku od ostalog kriminaliteta koji u glavnini čini djelokrug kriminalističke policije, a samo manjim dijelom granične i temeljne policije.

Strukturu kriminaliteta u 2011. godini prema kriminalističkoj klasifikaciji, a za koji se postupak pokreće po službenoj dužnosti čine: opći kriminalitet 57.967 kaznenih djela ili 76,7 posto; kriminalitet droga 7.767 kaznenih djela ili 10,3 posto; gospodarski kriminalitet 7.309 kaznenih djela ili 9,7 posto; organizirani kriminalitet 690 kaznenih djela ili 0,9 posto; kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja 826 kaznenih djela ili 1,1 posto (terorizam i ekstremno nasilje 113 kaznenih djela ili 0,1 posto i ratni zločin 23 kaznena djela ili 0,03 posto) i kriminalitet u prometu 1.061 kaznenih djela ili 1,3 posto.

U kaznenopravnom sustavu RH postoji preko 300 nominalnih vrsta kaznenih djela, od kojih njih samo 18 čini 87 posto ukupnog kriminaliteta zabilježenog u 2011. godini.

3.1. Organizirani kriminalitet i korupcija

U kategoriju organiziranog kriminaliteta ubrajaju se u pravilu kaznena djela s težim posljedicama a koja su počinjena u sastavu grupe ili zločinačke organizacije, a korupcijska kaznena djela su: sklapanje štetnog ugovora, primanje mita u gospodarskom poslovanju, davanje mita u gospodarskom poslovanju izdavanje i neovlašteno pribavljanje državne tajne zlouporaba položaja ili ovlasti, zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti, protuzakonito posredovanje, primanje i davanje mita i odavanje službene tajne.

U 2011. godini zabilježeno je 690 kaznenih djela organiziranog kriminaliteta za koje je kaznenno prijavljeno 515 osoba. U odnosu na prethodnu godinu broj kaznenih djela u padu je za 25,1 posto a broj osumnjičenih osoba za 12,7 posto. U porastu su kaznena djela trgovanja ljudima i ropstva (prijavljeno je 10 kaznenih djela, porast za 42,9 posto) i međunarodne prostitucije (prijavljeno je 11 kaznenih djela, porast za 450,0 posto).

Najbrojnija djela ove vrste kriminaliteta su krivotvorenje novca (20,1 posto), iznuda (18,6 posto), protupravna naplata (16,7 posto), nedozvoljeno držanje oružja (16,4 posto) i protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice (12,8 posto).

3.1.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. Kriminalističkim istraživanjem nad 11 osoba utvrđeno je da su prijavljene osobe u vremenu od 14.2.2011. godine, do 19.5.2011. godine, za iznose od 400 do 1200 eura po osobi, na području Vukovara obavljali prihvata, većinom afganistanskih državljana, pristiglih iz azilnog centra u Srbiji te ih potom dovodili u Prihvatni centar za tražitelje azila u Kutini, a zatim na području Rijeke, Istre i Varaždina organizirali njihovo daljnje ilegalno prebacivanje u Sloveniju i dalje u zemlje EU. U navedenom periodu preko državne granice prebacili 128 ilegalnih migranata te ostvarili protupravnu imovinsku korist od 90.300 eura.

2. Kriminalističkim istraživanjem završenim 4.5.2011. prikupljene su obavijesti da su osumnjičeni od mjeseca ožujka 2010. do svibnja 2011. godine, organizirano, koristeći položaj i ovlasti carinskih i policijskih službenika Republike

Hrvatske, omogućavali raznim osobama, izbjegavanje zakonom propisanih davanja na uvezenu robu, čime su stjecali nepripadajuću materijalnu i drugu korist, te omogućavali stjecanje nepripadajuće materijalne koristi drugim osobama, istovremeno šteteći državnom proračunu Republike Hrvatske.

3. Protiv 63 osobe podnesene su kaznene prijave zbog osnova sumnje da su počinili 121 kazneno djelo: iz čl. 298. izbjegavanje carinskog nadzora, čl. 337. zlouporaba položaja i ovlasti, čl. 311. krivotvorenje isprava, čl. 347. primanje mita, čl. 348. davanja mita, i čl. 279. KZ-a pranje novca.

4. Dana 14. 4. 2011. godine provedeno je kriminalističko istraživanje nad 14 osoba koje se dovode u vezu sa počinjenjem više kaznenih djela iz čl.337. *zlouporaba položaja i ovlasti*, čl. 348. *davanje mita* i čl. 347. *primanje mita*. Dvojica djelatnika Porezne uprave, svoja saznanja o planiranim i najavljenim kontrolama ugostiteljskih objekata s ciljem utvrđivanja nepravilnosti u poslovanju te pronalaska neprijavljenih aparata za zabavu, putem telefona dojavljivali većem broju ugostitelja koji bi postojeće nedostatke privremeno otklanjali do dovršetka kontrola koje su provodili upravo imenovani djelatnici, a za što su dobivali novac i druge predmete.

3.2. Gospodarski kriminalitet

U kategoriju gospodarskog kriminaliteta ubrajaju se u pravilu pojedina kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, pojedina kaznena djela protiv okoliša, kaznena djela protiv sigurnosti platnog prometa i poslovanja, pojedina kaznena djela protiv službene dužnosti i kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih posebnim zakonima.

U 2011. godini otkriveno je 7309 kaznenih djela gospodarskog kriminaliteta, a za ta kaznena djela osumnjičeno je 3370 osoba. U odnosu na prethodnu godinu broj kaznenih djela porastao je za 8,5 posto a osumnjičenih osoba za 4,6 posto. Unutar ove vrste kriminaliteta značajan je porast (59,8 posto) kaznenih djela koja se klasificiraju kao koruptivna kaznena djela, a broj osoba osumnjičenih za ta djela porastao je za 88,7 posto.

Obveze policije iz Antikorupcijskog programa Vlade RH su se kontinuirano provodile, a odnose se primarno na jačanje kadrovske i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije, sustavno provođenje stručnog osposobljavanja policijskih službenika za poslove otkrivanja korupcijskih kaznenih djela i njihovih počinitelja,

sudjelovanje u europskim i regionalnim institucijama te suradnju s Europolom, Interpolom, policijama susjednih i drugih europskih država.

Ministarstvo unutarnjih poslova kao tijelo zaduženo za kazneni progon sudjeluje u provedbi istraga kaznenih djela počinjenih na štetu financijskih interesa Europske unije kao tijelo sustava za suzbijanje nepravilnosti i prijevara (AFCOS sustav). AFCOS sustav jest sustav putem kojeg se provodi koordinacija zakonodavnih, upravnih i operativnih aktivnosti s ciljem zaštite financijskih interesa Europske unije i neposredna suradnja s Uredom Europske komisije za borbu protiv prijevara (OLAF).

Za razliku od ranijih godina, kada je većina postupaka pokrenuta zbog manje značajnih kaznenih djela, tzv. »ulične korupcije«, tijekom 2010. i 2011.godine većina postupaka pokrenuta je zbog korupcijskih kaznenih djela u javnim trgovačkim društvima, državnoj i lokalnoj samoupravi.

Kao novi trend uočena je i izrada sumnjivih projekata i studija čije postavke nisu znanstveno i ekonomski utemeljene, s namjerom da se tako izrađene studije iskoriste kao podloga financijskim transakcijama koje su povezane s trgovanjem dionicama koje su glasile na donositelja. Naime, iako je izmjenama Zakona o trgovačkim društvima od 1. travnja 2008. godine isključena mogućnost izdavanja dionica na donositelja, izmjenama nije bilo propisano što su i u kojem roku trebala učiniti dionička društva koja su u statutu imala predviđena dva načina stjecanja dionica radi usklađenja s prethodno opisanim zakonskim izmjenama, izuzev da u skladu s izmjenama citiranog Zakona usklade svoje statute, bez propisivanja pravnih posljedica za ona trgovačka društva koja ne postupe u skladu s izmjenama Zakona o trgovačkim društvima.

Tijekom provođenja kriminalističkih istraživanja u 2011.godini zabilježen još jedan novi trend, a vezan je uz dodjelu poticajnih sredstava. Naime, uočeno je da se uslijed neodređenog i ekstenzivnog propisivanja kriterija za dodjelu poticajnih sredstava (bespovratna sredstva i krediti uz subvencioniranu kamatu) iz proračuna Republike Hrvatske, kao i nepostojanja kontrolnih mehanizama stvorena mogućnost manipulacije. Zainteresirane pravne osobe prilikom apliciranja na natječaj za dodjelu navedenih sredstava uz Zahtjev podnose „proforma“ projekte (studije), kao i neostvarive planove rada čija je opravdanost i izvedivost upitna, a tako dobiveni novac nenamjenski se troši.

3.2.1. Financijske istrage i pranje novca

Bitni napredak u provođenju najsloženijih oblika financijskih istraga, u odnosu na ranija razdoblja, ostvaren je iniciranjem većeg angažmana i bolje suradnje s drugim nadležnim institucijama, ponajprije Državnim odvjetništvom, Uredom za sprječavanje pranja novca, Poreznom upravom, Hrvatskom agencijom za nadzor financijskih usluga i Financijskom policijom. Cilj je što učinkovitije identificiranje, privremeno osiguranje te oduzimanje prihoda stečenih kaznenim djelom, kao i prikupljanje svih potrebnih podataka i činjenica važnih za uspješno vođenje kaznenog postupka.

Prethodno opisanim načinom izrada sumnjivih projekata i studija čije postavke nisu znanstveno i ekonomski utemeljene, s namjerom da se tako izrađene studije iskoriste kao podloga financijskim transakcijama koje su povezane s trgovanjem dionicama koje su glasile na donositelja, omogućeno je egzistiranje u pravnom prometu dioničkih društava koja su izdala dionice koje glase na donositelja. To je i dalje potencijalni indikator pranja novca, s obzirom da se trgovanje dionicama odvija van uređenog tržišta kapitala, a njihovo trgovanje se temelji na slobodnom uređenju obveznih odnosa, tako da se vrijednost dionica koje glase na donositelja slobodnom voljom ugovornih strana, unatoč nevjerodostojnosti projekata koji su podloga njihovoj cijeni, može nerealno povećati, a jedna ili obje ugovorne strane u takvom poslovnom odnosu novac stečen kaznenim djelom ili iz sumnjivih transakcija mogu transferirati u redovno financijsko poslovanje.

Tijekom 2011. godine zabilježeno je ukupno 29 kaznenih djela *pranja novca*, što je porast od 93,3 posto u odnosu na 2010. godinu.

Načini *pranja novca* pravnih osoba šireg su opsega od fizičkih osoba i najčešće se koriste u međunarodnom kontekstu: off shore zone, nerezidentni računi, fiktivni ugovori i ispisivanje fiktivnih računa, ulaganje gotovine u financijski sustav, front ili shell trgovačka društva i sl.

Kao najčešći oblici pranja novca uočeni su: krijumčarenje novca, neuobičajeno veliki polozi gotovine, doznake iz inozemstva, korištenje kreditnih linija, ulaganje u nekretnine i korištenje usluga prijenosa novca putem Western Uniona i MoneyGram.

3.2.2. Kompjuterski kriminalitet i intelektualno vlasništvo

Neprestani rast i razvoj te dostupnost informatičke i komunikacijske tehnologije, također prate i novi oblici kriminalnih djelatnosti, naročito na području organiziranog kriminaliteta, odnosno djelovanja organiziranih kriminalnih skupina u poslovima pranja novca i terorizma, što je u budućnosti zasigurno sve veća prijetnja i za Republiku Hrvatsku. Stoga mjere za borbu protiv tih najtežih oblika kriminala, uključuju i mjere protiv kompjuterskog kriminala.

Zbog očekivanog rasta kompjuterskog kriminaliteta potrebno je jačanje administrativnih kapaciteta pa je nominiran i prihvaćen projekt u okviru programa IPA 2011 – Jačanje kapaciteta MUPa u borbi protiv kibernetičkog kriminala, koji bi trebao započeti tijekom 2012. godine.

U 2011. godini prijavljeno je 813 kaznenih djela računalnog kriminaliteta, što je za 13,4 posto manje nego prethodne godine. Pad je posljedica manjeg broja najučestalijeg kaznenog djela računalne prijevare, zabilježena su 684 takva ili 24,3 posto manje nego prethodne godine. Zabilježeno je 40 kaznenih djela povrede tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka što je za 344,4 posto više. Zabilježeno je 89 kaznenih djela računalnog krivotvorenja što je 229,6 posto više nego prethodne godine. Osim navedenog, uočen je porast slučajeva tzv. „phishinga“, zloupreda (tzv. krađa) identiteta putem Interneta, naročito na društvenim mrežama, neovlaštenih pristupa računalnim sustavima (hacking), pokušaja prijevare putem neželjene e-pošte u obliku tzv. nigerijskih pisama, obavijesti o lutrijskim dobitcima i sl.

Vezano uz povrede prava intelektualnog vlasništva, važno je istaknuti porast počinjenih takvih kaznenih djela putem interneta, što svakako predstavlja novi izazov u suzbijanju te vrste kriminaliteta jer zahtijeva neprestano iznalaženje sve boljih i učinkovitijih metoda (biti korak ispred ili barem u korak sa „cyber“ prekršiteljima/počiniteljima kaznenih djela). Jedna od najvećih poteškoća je svakako utvrđivanje stvarnog identiteta počinitelja, s obzirom na veliki stupanj anonimnosti koju internet i njegovi servisi omogućavaju, zatim pitanje čuvanja podataka od strane pružatelja internetskih usluga te potrebe postavljanja zahtjeva za međunarodnu pravnu pomoć, ukoliko se radi o stranim pružateljima internetskih usluga, što velik broj država zahtijeva kao preduvjet za dostavu podataka.

Nadalje, procjenom očekivanih trendova u području kriminaliteta povezanog sa intelektualnim vlasništvom istaknut je očekivani porast problematike koja do sada nije bila prisutna na tržištu, a to je upliv krivotvorenih lijekova, što je zamijećeno i u

drugim državama. Isto tako, liberalizacijom granica može se očekivati povećani broj krivotvorenih proizvoda koji bi se plasirali na legalni i ilegalni način na hrvatsko tržište.

U cilju zaštite prava intelektualnog vlasništva, te sukladno obvezama proizašlim iz Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske za razdoblje 2010 – 2012 (akcijski plan), predstavnici policije sudjelovali su u radu svih tijela za koordinaciju poslova i aktivnosti zaštite prava intelektualnog vlasništva.

Najučestalije kazneno djelo vezano uz povrede prava intelektualnog vlasništva bilo je Nedoželjena uporaba autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača, odnosno prijavljena su ukupno 192 kaznena djela.

3.2.3. Suzbijanje sive ekonomije

Suzbijanje sive ekonomije, provodi se sukladno Planu kratkoročnih mjera Ministarstva gospodarstava, rada i poduzetništva za 2004. i 2005. godinu a donesenog u skladu sa strateškom orijentacijom Vlade RH u području suzbijanja sive ekonomije. Plan se realizira u suradnji s drugim državnim tijelima i inspekcijama Republike Hrvatske. Međutim, do sada nisu postignuti odgovarajući rezultati, što pokazuju i statistički podaci. Tako je tijekom 2011.godine prijavljeno 860 kaznenih djela iz domene sive ekonomije, što je za 71 posto manje nego prethodne godine. Tome je u velikoj mjeri uzrok neadekvatna zakonska regulativa te je kroz rad povjerenstva Vlade RH za suzbijanje sive ekonomije inicirano pravno reguliranje i licenciranje svih pružatelja financijskih usluga i jačanje kontrole neregistriranih djelatnosti. Potrebno je napomenuti kako od lipnja 2011.godine, nakon usvajanja prijedloga o imenovanju članova Povjerenstva Vlade RH za suzbijanje sive ekonomije, nisu održavani koordinativni sastanci Povjerenstva, niti su traženi podaci o učinjenom.

Ipak, mišljenja smo da za pad broja ovih kaznenih djela treba tumačiti u smislu pojačanih aktivnosti svih subjekata zaduženih za suzbijanje sive ekonomije. U narednom periodu potrebno je intenzivirati suradnju s drugim državnim tijelima u skladu s potpisanim Protokolima, posebno u dijelu nadzora eksploatacije šuma, voda, rudnog blaga, tim više jer su nastupile značajne promjene u zakonskoj regulativi na tom području.

3.2.4. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. U ožujku 2011. godine dovršeno je kriminalističko istraživanje nad odgovornim osobama u upravi TD Crosco d.o.o. i voditeljem projekta Remonta svih platformi u TD KD zbog primanja mita od vlasnika i odgovorne osobe u TD. Metal Kolor d.o.o. i TD. Skela mont d.o.o. koji su bili zainteresirani za poslovnu suradnju. Kriminalističko istraživanje rezultiralo je podnošenjem kaznenih prijava za kaznena djela krivotvorenje isprave, primanje mita, primanje mita u gospodarskom poslovanju. Materijalna šteta iznosi 3.700.000,00 kuna.

2. U ožujku 2011. godine dovršeno je kriminalističko istraživanje nad odgovornim osobama u Hrvatske autoceste d.o.o. zbog pogodovanja TD. Sklad gradnji group d.o.o. kod sklapanja ugovora o izgradnji objekta na dionici PločeKaramatići. Kriminalističko istraživanje rezultiralo je podnošenjem kaznenih prijava za kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti. Materijalna šteta iznosi 50.000.000,00 kuna.

3. U travnju 2011. godine dovršeno je kriminalističko istraživanje nad odgovornim osobama Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost koje su se udružile s odgovornim osobama društva BBS d.o.o., Retabl d.o.o. i odlagalište sirovina d.o.o. da bi sebi i drugima pribavili znatnu imovinsku korist na način da su zlouporabili svoju ovlast i neistinite podatke o otkupljenoj pet ambalaži prikazali kao istinite. Temeljem takvih neistinitih podataka su oštetili Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za iznos od 103.055.701,00 kuna.

4. U svibnju 2011. godine dovršeno je kriminalističko istraživanje nad odgovornim osobama Autoceste RijekaZagreb d.d. i odgovornim osobama Skladgradnja Grupa d.o.o. koji su zlouporabili svoj položaj i ovlasti na način da su potpisom aneks ugovora o promjeni načina plaćanja izvršenih radova ugovarajući plaćanje putem fiksne cijene, iako su znali da će izmijenjenim načinom obračuna Skladgradnji Grupa d.o.o. platiti novčani iznos veći od vrijednosti stvarno izvedenih radova, te su oštetili društvo Autocesta RijekaZagreb d.d. za 12.334.423,00 kn.

3.3. Kriminalitet droga

Evidentirano je 7.767 kaznenih djela zlouporabe opojnih droga što je za 0,2 posto manje u odnosu na 2010. godinu. Od ukupnog broja kaznenih djela zbog posjedovanja droge – čl. 173. stavak 1. prijavljeno je 5.269 kaznenih djela ili 67,8 posto, prodaja droga čl. 173. stavak 2. prijavljeno je 1819 kaznenih djela ili 23,4 posto, udruživanje radi prodaja čl. 173. Stavak 3. prijavljeno je 8 kaznenih djela ili 0,1 posto, posjedovanje i nabavljanje opreme i materijala za izradu droge čl. 173. stavak 4. prijavljeno je 69 kaznenih djela ili 0,9 posto, navođenje na trošenje droge – čl. 173. stavak 5. prijavljeno je 495 kaznenih djela ili 6,4 posto i navođenje na trošenje droge djeteta ili maloljetne osobe čl. 173. stavak 6. prijavljeno je 107 kaznenih djela ili 1,4 posto.

Vidljivo je da je i u 2011. godini u ukupnom zbroju prijavljenih kaznenih djela predmetne problematike postotni udio kvalificiranih pojava preko 30 posto, a čemu je zasigurno doprinijelo kvalitetnije provođenje složenijih kriminalističkih istraživanja, odnosno stavljanje naglaska na provođenje aktivnosti i mjera od strane specijaliziranih službenika usmjerenih u najvećoj mjeri na kvalificiranije oblike ovih kaznenih djela. Iste su tijekom 2011. godine rezultirale značajnim zapljenama droga kako u Republici Hrvatskoj tako i u inozemstvu, odnosno što je još značajnije rezultirale su i uhićenjima značajnijih pripadnika kriminalnih skupina ili pojedinaca (nositelja) koji su se bavili kriminalitetom vezanim uz krijumčarenje i zlouporabu droga.

Takvim načinom rada dana je mogućnost specijaliziranim službenicima da primjenjuju proaktivni pristup usmjeren na pojedince, grupe i nositelje predmetnog oblika kriminaliteta. Provođenje složenijih kriminalističkih istraživanja iziskuje dugotrajnu angažiranost većeg broja specijaliziranih službenika, te je stoga potreban pojačan angažman službenika policije na otkrivanju kaznenih djela iz čl.173. st.1. KZa (posjedovanje), što je i predviđeno u "Provedbenom planu mjera za suzbijanje krijumčarenja i zlouporabe opojnih droga u RH".

Sveukupno su tijekom 2011. godine izvršene 6342 zapljene raznih vrsta opojnih droga, što je za 6,02 posto više u odnosu na 2010. godinu.

Specijalizirani službenici linije kriminaliteta droga uz pomoć ostalih ustrojstvenih jedinica Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske, u suradnji

s nadležnim službama država u regiji, Europi i svijetu (npr. DEA) proveli su niz uspješnih međunarodnih operativnih akcija usmjerenih na sprečavanje međunarodnih krijumčarenja svih vrsta droga i prekursora kriminalnih grupa i organizacija, čime je povećan ugled hrvatske policije koja se potvrdila kao ozbiljan i uspješan partner u međunarodnoj policijskoj suradnji te presijecanju međunarodnih krijumčarskih lanaca. Takvim međunarodnim aktivnostima hrvatska policija daje značajan doprinos u globalnoj borbi protiv međunarodnog krijumčarenja droga.

Za istaknuti je da je samo u posljednjih nekoliko mjeseci takva međunarodna policijska suradnja rezultirala time da je brazilska nacionalna policija u dva odvojena slučaja zaplijenila preko 300 kg kokaina, austrijska policija je sredinom travnja 2011. godine zaplijenila je 105 kg kokain, dok je španjolska policija sredinom mjeseca svibnja 2011. godine zaplijenila 368 kg droge kokain. U sve međunarodne operativne akcije sprečavanja međunarodnog krijumčarenja droga koje su provodili i provode policijski službenici MUPa RH, kao počinitelji bili su umiješani hrvatski državljani.

3.3.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. Dana 25. siječnja 2011. godine završeno je kriminalističko istraživanje nad 7 državljana RH poradi krijumčarenja i preprodaje droge marihuane i kokaina na području grada Zagreba. Izvršenim pretragama obiteljskih kuća koje isti koriste ukupno je pronađeno 17,990 kilograma droge marihuane, 66 grama droge kokain, 24 grama smjese manitol, 4 digitalne vage, jedna kutijica tzv. drobilica s tragovima droge marihuane, 71 komada streljiva raznog kalibra, 17 mobilnih telefona.

2. Dana 14. ožujka 2011. godine policijski službenici PU dubrovačko-neretvanske završeno je višemjesečno kriminalističko istraživanje kodnog naziva „SUTON“, kojom prilikom je sveukupno kazneno prijavljeno 20 državljana RH i jednog državljana Crne Gore, te je sveukupno zaplijenjeno 2,057 kg droge amfetamin, 2,257 kg droge marihuana, 10 tableta Normabel, 3 digitalne vage, 30.600 kuna i 1.500 eura.

3. Dana 22. travnja 2011. godine završeno je kriminalističko istraživanje nad državljaninom Srbije i državljaninom RH, kojom prilikom je pretragom osobnog automobila ukupno pronađeno 2, 563 kg droge amfetamin.

4. Policijski službenici Odjela kriminaliteta droga PNUSKOKa, UKPa u suradnji s policijskim službenicima PNUSKOKa Odjel Osijek, PNUSKOKa Odjel Zagreb, provode višemjesečno kriminalističko istraživanje prema više državljana RH kodnog naziva „SPIDER WEB“ zbog krijumčarenja većih količina droge kokain iz zemalja latinske Amerike u Europu.

Temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj uključene su DEA, Brazilska federalna policija, policija R. Slovenije, policija Austrije, policija Njemačke i policija Dominikanske Republike, gdje su i otvorene paralelne istrage.

Temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj Brazilska federalna policija je dana 22. listopada 2010. godine zaplijenila 180 kg droge kokain te otkrila tajni laboratorija za izradu kokaina u regiji Bahia. S tim u svezi izvršeno je uhićenje jednog hrvatskog državljana i pet brazilskih državljana. Nadalje početkom ožujka 2011. godine Brazilska federalna policija je temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj uhitila pet državljana Ekvadora kojom prilikom je i zaplijenjeno 121,8 kg droge kokain.

Temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj dana 12. travnja 2011. godine kriminalističko istraživanje rezultiralo je zapljenom 105 kg droge kokain na području Republike Austrije, kojom prilikom su na području Republike Austrije uhićene dvije osobe hrvatsko-kanadski državljanin, na području Republike Slovenije tri državljana RH, na području Republike Hrvatske jedan državljanin RH, te na području SR Njemačke jedan državljanin SADA. Kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako je navedeni kokain privatnim mlaznim zrakoplovom prokrijumčaren iz zemalja latinske Amerike u Europu.

Navedeno kriminalističko istraživanje je i dalje u tijeku.

5. Policijski službenici Odjela kriminaliteta droga PNUSKOK-a, UKP-a u suradnji s policijskim službenicima PNUSKOK-a Odjel Split, provode višemjesečno kriminalističko istraživanje prema više državljana RH kodnog naziva „DOGMA III“ zbog krijumčarenja većih količina droge kokain iz zemalja latinske Amerike u Europu. Temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj uključene su DEA, Guardi Civile Kraljevine Španjolske, policija R. Slovenije, carina R. Češke, policija Republike Srpske (Bosne i Hercegovine) i Nizozemska policija, gdje su i otvorene paralelne istrage.

Temeljem saznanja dobivenih provođenjem kriminalističkog istraživanja u Republici Hrvatskoj Guardi Civile Kraljevine Španjolske je dana 11. svibnja 2011. godine zaplijenila 368 kg droge kokain te tom prilikom uhitila jednog državljanina RH, jednog slovenskog državljanina, jednog Albanskog državljanina, jednog državljanina Španjolske i Hrvatske i jednog državljanina Srbije i Španjolske. Dana 19. svibnja 2011. godine na području Republike Hrvatske uhićeno je 6 državljanina RH.

3.4. Opći kriminalitet

Ova kategorija kriminaliteta sadrži najširu i najraznovrsniju skupinu kaznenih djela. U nju spadaju sva kaznena djela nasilja, imovinski kriminalitet i sav ostali kriminalitet koji nije razvrstan u ranije nabrojene kategorije. Udio općeg kriminaliteta u ukupnom kriminalitetu kojega se istražuje i prijavljuje po službenoj dužnosti iznosi 76,7 posto. Ovih je kaznenih djela 2011. godine prijavljeno ukupno 57.967, što je za 3,5 posto više nego prethodne godine.

Obilježje ovih kaznenih djela je veliki broj kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem. Od 57.967 kaznenih djela općeg kriminaliteta, u 3082 kaznena djela počinitelj je zatečen na djelu, u 9.565 kaznenih djela počinitelj je bio poznat istodobno kad i kazneno djelo, a počinitelji 46.399 kaznena djela (80.0 posto) bili su nepoznati u vrijeme saznanja za kazneno djelo.

Kriminalističkim istragama kaznenih djela s nepoznatim počiniteljem razriješeno ih je 17.204 ili 37.1 posto. U ovoj izvještajnoj godini pronađeni su počinitelji 1.546 kaznenih djela prijavljenih u ranijim godinama. Ako naknadno otkrivenim kaznenim djelima iz izvještajnog razdoblja pribrojimo i kaznena djela koja su prijavljena ranijih godina, a njihov počinitelj je otkriven u izvještajnom razdoblju, tada su u izvještajnom razdoblju naknadno otkriveni počinitelji 18.750 kaznenih djela. Koeficijent naknadne otkrivenosti iznosi 40.4 posto.

Postavimo li u odnos 30.318 razriješenih kaznenih djela u izvještajnom razdoblju (zatečen, odmah poznat, naknadno otkriven iz izvještajnog razdoblja i naknadno otkrivena djela prijavljena u ranijim razdobljima) i prijavljena djela u izvještajnom razdoblju, koeficijent razriješenosti iznosi 52.3 posto. U 2011. godini prijavljenih kaznenih djela više je za 3,5 posto, a razriješenih kaznenih djela je manje za 4.2 posto.

3.4.1. Kriminalitet nasilja

U kategoriju kriminaliteta nasilja ubrajaju se kaznena djela protiv života i tijela, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te pojedina kaznena djela protiv drugih zaštićenih vrijednosti, a koja u svom biću sadrže elemente nasilja.

Kaznenih djela protiv života i tijela manje je za 9.4 posto. Od 48 prijavljenih ubojstava, njih 47 ili 97.9 posto su razriješena. Razriješeno je i jedno ubojstvo iz ranijih godina pa koeficijent razriješenosti iznosi 100.0 posto. U odnosu na prethodnu godinu ubojstava je manje za 10 ili 17,2 posto.

Zabilježena su 123 pokušaja ubojstava, od kojih je 6 ostalo nerazriješeno, a razriješna su 4 ubojstva iz ranijih godina pa je koeficijent razriješenosti 99.2 posto. U odnosu na 2010. godinu pokušaja ubojstava ima manje za 1.6 posto.

Prijavljeno je 65 silovanja od kojih su 2 ostala nerazriješena. Silovanja su u padu za 14 kaznenih djela ili 17.7 posto. Od 16 prijavljenih pokušaja silovanja razriješeno je njih 14. U odnosu na 2010. godinu prijavljenih pokušaja silovanja manje je za 11.1 posto.

3.4.2. Imovinski kriminalitet

U ovu kategoriju kriminaliteta ubrajaju se sva kaznena djela iz glave XVII. KZ-a *Kaznena djela protiv imovine*. Imovinska kaznena djela čine 72.2 posto općeg kriminaliteta. U 95,3 posto ovih kaznenih djela počinitelj je bio nepoznat u vrijeme saznanja za djelo. Koeficijent razriješenosti iznosi 34.9 posto. Ova kaznena djela su u porastu za 8,9 posto.

Provalne krađe su najbrojnija kaznena djela i u ovoj ih je godini prijavljeno 19.237 što je u odnosu na prethodnu godinu više za 4.3 posto.

Prijavljena su 1.292 razbojništva, od kojih je njih 418 ili 32.4 posto razriješeno u izvještajnom razdoblju. S 100 razriješenih razbojništva koja su počinjena ranijih godina, koeficijent razriješenosti iznosi 40.1 posto. Broj razbojništava je u porastu za 141 kazneno djelo ili 12.3 posto u odnosu na 2010. godinu.

Sagledavajući objekte u kojima su počinjena ova kaznena djela, porast bilježe banke za 28 kaznenih djela ili 311,1 posto, mjenjačnice za 18 kaznenih djela ili 42,1 posto, pošte za 5 kaznenih djela ili 14,7 posto, kuće i stanove za 4 kaznena djela ili 9,5 posto, trgovine za 166 ili 25,7 posto.

3.4.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. Dana 1.2.2011. godine u šumi pokraj mjesta Stara Ves Ravenska pronađen je spaljeni ljudski leš, za koga je naknadno utvrđeno je da se radi o osobi H.F., rođ. 1940. iz Zagreba. Kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je da su dana 31.1.2011. godine P. L. rođ. 1978. i njegova nevjenčana supruga M. D. rođ. 1977. osobi H.F. dali preveliku dozu tableta za spavanje od čega je preminuo te ga je nakon toga P.L. odveo u šumu pokraj mjesta Stara Ves Ravenska, gdje je zapalio njegovo mrtvo tijelo. P.L. i M.D. prepraćeni su dana 9.2.2011. godine u IC Županijskog suda u Koprivnici.

2. Dana 25.2.2011. godine oko 22,40 sati u Zagrebu, Horvaćanska, kod kućnog broja 128, izvršeno je ubojstvo I.M. rođ. 1992. godine iz Zagreba. Kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je da je počinitelj policijski službenik S.Š. rođ. 1970. Ubojstvu je prethodio verbalni i fizički sukob na autobusnom stajalištu na Ljubljanici oko 22,00 sati. Policijski službenik prepraćen je dana 3.03.2011. godine u IC Županijskog suda u Zagrebu.

3. Dana 10. 3. 2011.godine, PU zadarska provela je krim. istraživanje nad D.S., rođ. 1990. godine, koji je prepraćen u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu, zbog osnovane sumnje da je počinio kazneno djelo ubojstva svoje majke D.M. rođ. 1971. godine, koja je nestala dana 26.02. 2011. godine, a mrtvo tijelo je pronađeno dana 09.03.2011. godine u spremniku za oborinsku vodu na adresi u Stankovcima kbr. 284.

4. Dana 11.10.2011. god. u Zagrebu, Karela Zahradnika br.4 izvršeno je teško ubojstvo Ć.D. r.1974 god. Provedenim kriminalističkim istraživanjem utvrđeno je kako je počinitelj ovoga kaznenoga djela D.Š. r. 1990 godine koji je dana 15.10.2011. godine priveden pritvorskom nadzorniku zbog počinjenja kaznenog djela „teško ubojstvo” iz čl. 91. st.1. t.4..

5. Dana 10. ožujka 2011.god., PU zagrebačka provela je krim. istraživanje nad više osoba kojima je dokazano izvršenje 2 kaznena djela razbojništva počinjena u poslovnice Splitske banke u Zagrebu (jedna u 2010., a druga u 2011. godini) te su iste prepraćene u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu.

6. Dana 12. ožujka 2011.god., PU zagrebačka provela je krim. istraživanje nad više osoba koji su prepraćeni u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu, zbog osnovane sumnje da je počinio 2 kaznena djela razbojništava počinjena tijekom 2011. godine od čega je jedno razbojništvo nad poštanskim službenicima u dostavnom vozilu hrvatskih pošta, a drugo (ulično) nad djelatnikom pošte.

7. Dana 21. siječnja 2011.god., PU zagrebačka provela je krim. istraživanje nad jednom muškom osobom koja je prepraćena u Istražni odjel Županijskog suda u Zagrebu, zbog osnovane sumnje da je počinio 10 kaznenih djela razbojništava počinjenih tijekom 2010. godine (6 KD benzinskih, 3 casina, jedna trgovina).

3.5. Kriminalitet od posebnog sigurnosnog značaja

Kaznena djela od posebnog sigurnosnog značaja su kaznena djela protiv slobode i prva čovjeka i građanina, protiv Republike Hrvatske, protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, protiv javnog reda i protiv oružanih snaga Republike Hrvatske.

Prijavljeno je 136 kaznenih djela iz ove skupine, što je za 49.5 posto više nego u istom razdoblju prethodne godine.

Porast broja ovih kaznenih djela, između ostalog, je posljedica negativnih događanja 11. lipnja 2011. na "Gay pride Split 2011", kada su evidentirana 22 kaznena djela iz čl. 108. KZa povreda prava na okupljanje i javni prosvjed . U 2010. godini nije zabilježeno ni jedno kazneno djelo iz ovog članka.

Nije zabilježeno niti jedno kazneno djelo terorizma niti druga kaznena djela koja se mogu dovesti u vezu s terorizmom.

U porastu su i kaznena djela iz članka 322. *širenje lažnih i uznemirujućih glasina* za 28.6 posto. Prijavljena su 72 kaznena djela nepotrebno troši radne kapacitete policije jer se uglavnom radi o lažnim anonimnim telefonskim dojavama u svrhu izbjegavanja školskih obveza i ročišta na sudovima. Iako je riječ o kaznenim djelima s određenim teškoćama u razrješavanju jer se obično radi o pozivima s telefonskih govornica ili se rabe prepaid kartice, valja istaknuti kako je od 72 prijavljena slučaja razriješeno 66 kaznenih djela (91.7 posto).

I nadalje se velika pozornost posvećuje problematici zločina iz mržnje, kako zbog obveza preuzetih potpisivanjem Memoranduma o razumijevanju između

Organizacije za europsku sigurnost i suradnju i Ministarstva unutarnjih poslova o obuci policijskih službenika za borbu protiv zločina iz mržnje, tako i zbog činjenice da su zločini iz mržnje, odnosno njihovo kvalitetno praćenje posebno apostrofirani kao mjerilo u pregovaračkom procesu za pristupanje Republike Hrvatske Europskoj uniji u Poglavlju 23.

Za istaknuti je da stalnim praćenjem ove problematike nisu zabilježeni pojavni oblici ili organiziranje u cilju provođenja nasilja nad pojedincima ili skupinama.

Tijekom 2011. godine zabilježeno je 57 kaznenih djela motiviranih mržnjom, što je za 67,6 posto više nego u prethodne godine. Od 57 evidentiranih kaznenih djela razriješeno je 55 kaznenih djela ili 96,49 posto. Gledajući po motivima 45 kaznenih djela je motivirano spolnom orijentacijom, 9 etničkom pripadnošću, 1 mržnjom prema Romima, 1 podrijetlom te jedno nacionalizmom.

Tijekom 2011. godine prijavljena su 23 kaznena djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom (ratni zločini) koja su se dogodila u vrijeme Domovinskog rata, što je za 91,7 posto više nego 2010. godine.

3.5.1. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. Policijski službenici PU splitskodalmatinske u svezi zbivanja na Gay prideu Splitu, od 11.06.2011.godine, u suradnji s Općinskim državnim odvjetništvom u Splitu proveli su kriminalističko istraživanje i ukupno podnijeli 22 kaznene prijave protiv 24 osobe za kaznena djela iz čl. 331 KZa "Nasilničko ponašanje" i čl. 108 KZa "Povreda prava na okupljanje i javni prosvjed", počinjena u svezi čl. 89 st. 36 KZa "zločin iz mržnje. Osim toga također je jedna osoba prijavljena za kazneno djelo iz čl. 317. KZa "Sprječavanje službene osobe u obavljanju službene dužnosti". Osim navedenog, prilikom ovog događaja 62 osobe su prijavljene zbog počinjenja 103 prekršaja, iz Zakona o javnom okupljanju, i Zakona o prekršajima protiv JRM.

3.6. Kaznenopravna zaštita mladeži i obitelji

Kazneno pravna zaštita mladeži i obitelji obuhvaća kriminalitet na štetu djece i maloljetnika i kriminalitet koji su počinila djeca i maloljetnici.

Tijekom 2011. godine otkrivena su i prijavljena 3353 kaznena djela iz domene kaznenopravne zaštite djece i maloljetnika što je za 3,8 posto manje u odnosu na 2010. godinu.

Najveći je broj kaznenih djela protiv braka obitelji i mladeži (58,2 posto), kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa je 9,4 posto i kaznenih djela protiv života i tijela je 0,2 posto.

3.6.1. Kriminalitet maloljetnika i djece

Djeca, koja nisu kazneno odgovorna, počinila su 745 kaznenih djela od kojih je 20,7 posto nasilnih kaznenih djela. Ukupan broj kaznenih djela djece isti je kao i prethodne godine, a broj nasilnih kaznenih djela u porastu je za 2,7 posto.

Maloljetne osobe prijavljene su za 3693 kaznena djela, što je za 3,8 posto manje nego prethodne godine. Među kaznenim djelima maloljetnika 14,7 posto je kaznenih djela nasilja.

3.6.2. Nasilje u obitelji

Dok pokazatelji kazneno pravne zaštite mladeži pokazuju pad broja kaznenih djela, prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji zabilježeno je 6,2 posto više. Po ovom Zakonu policija je podnijela 14.940 optužnih prijedloga protiv 18.357 osoba.

3.6.3. Najznačajnija kriminalistička istraživanja

1. Koordiniranom akcijom policijskih službenika i Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu 18. veljače ove godine započeto je kriminalističko istraživanje nad više osoba, zbog osnovane sumnje da su na širem području Zagreba tijekom 2009., 2010. i 2011. godine podvodili i seksualno iskorištavali djecu i maloljetne osobe

(oštećeno je više maloljetnica) za izradu pornografskih sadržaja, koje su međusobno razmjenjivali i distribuirali. Uhićeno je šest punoljetnih muških osoba državljana RH koji su privedeni Istražnom sucu Županijskog suda u Zagrebu. Među uhićenima su jedan policijski službenik i jedan bivši policijski službenik, a osumnjičenike se tereti da su počinili više kaznenih djela i to: *Podvođenje* iz članka 195. st. 1. KZ-a, *Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju* iz čl. 196. st. 1. KZ-a, *Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži* iz čl. 197.a KZ-a, *Spolni odnošaj s djetetom* iz čl. 192. KZ-a., *Spolni odnošaj zluporabom položaja* iz čl. 191. st.1. KZ-a i *Nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih tvari* iz članka 335. st.2 KZ-a.

2. Provedenim kriminalističkim istraživanjem pol. službenika PU brodsko-posavske u suradnji s pol. službenicima PU osječko-baranjske i Odsjeka maloljetničke delinkvencije i kriminaliteta na štetu mladeži i obitelji Ravnateljstva utvrđeno je da je pol. službenik u mirovini, osnovano sumnjiv da je vremenskom razdoblju od mjeseca studenog ili prosinca 2010.godine pa do 01.05.2011.godine uz uporabu fizičke sile i prijetnjom položajem umirovljenog policijskog službenika, te iskorištavajući dob, i nezrelost dvije maloljetne osobe iz Slavenskog Broda, prisiljavao navedene da u više navrata u prostoru svog stana pružaju seksualne usluge za iznos od 50,00 do 200,00 kuna većem broju za sada neutvrđenih osobe s područja Vukovara, Vinkovaca, Osijeka i Slavenskog Broda. Također, je utvrđena i osnovana sumnja da je pol. službenik u mirovini u naprijed navedenom vremenskom periodu digitalnim fotoaparatom fotografirao i snimao maloljetnu osobu u seksualno eksplicitnim pozama kao i tijekom spolnih odnosa sa muškarcima u svom stanu te potom navedene materijale pohranio na svoje prijenosno računalo. Dana 22.05.2011.godine priveden je u istražni centar Županijskog suda u Slavenskom Brodu zbog osnovane sumnje da je počinio kaznena djela: *Trgovanje ljudima* iz čl. 175. st.2. KZ-a, te čl.175. st.1. te *Dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži* iz čl.197.a KZ-a i *Iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju* iz čl. 196. KZ-a.

3. Posebna operativna akcija radi zaštite djece od seksualnog iskorištavanja provedena je temeljem informacija dobivenih od danske policije. U Republici Hrvatskoj identificirano je 7 IP adresa putem kojih je vršena razmjena sadržaja seksualnog zlupotrebljavanja djece, te isto toliko fizičkih adresa na kojima su bila instalirana računala putem kojih su vršena kaznena djela. Izvršene su sve pretrage stanova, te sve pretrage oduzetih predmeta (računala, CD i DVD mediji), kojom

prilikom su u jednom slučaju (PU zagrebačka) pronađeni sadržaji seksualnog iskorištavanja djece putem računala, nakon čega je osumnjičenik (1965) iz Zagreba,, uhićen zbog počinjenja kaznenog djela *dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži* iz čl. 197.a KZ-a i doveden pritvorskom nadzorniku.

3.7. Najteža nerazrješena kaznena djela iz 2011. godine

Od 29.378 kaznenih djela koja su zabilježena u 2011. godini, a još nisu razriješena, u popisu koji slijedi izdvojili smo 60 (ili 2 posto) najtežih nerazriješenih kaznenih djela (1 ubojstvo, 2 pokušaja ubojstva, 16 razbojništava i 41 teška krađa).

Redni broj	Naziv kaznenog djela	Policijska postaja	Mjesto izvršenja kaznenog djela	Vrijeme izvršenja	Posljedica	Žrtve kaznenih djela i oštećene pravne osobe
1.	Ubojstvo	Pula	stan	28./29.1.2011.	smrt	R. M.
2.	Pokušaj ubojstva	Sesvete	ugostiteljski lokal	22.10.2011.	TTO	J. R.
3.	Pokušaj ubojstva	Poreč	banka	31.8.2011.	TTO	D. M.
4.	Razbojništvo	V. PP Zagreb	zlatarnica	13.1.2011.	1.000.000	S. T.
5.	Razbojništvo	VI. PP Zagreb	banka	25.2.2011.	500.000	Splitska banka
6.	Razbojništvo	VI. PP Zagreb	banka	13.4.2011.	403.000	Splitska banka
7.	Razbojništvo	II. PP Zagreb	zlatarnica	20.4.2011.	540.000	K. P.
8.	Razbojništvo	VII. PP Zagreb	rafinerija plemenitih kovina	21.7.2011.	1.500.000	S. P.
9.	Razbojništvo	I. PP Split	banka	23.2.2011.	195.514	Volksbank d.d.; I. P. ;B.LJ.
10.	Razbojništvo	Krk	ulica	26.1.2011.	554.000	Mjenjačnica "Asterix"
11.	Razbojništvo	III. PP Rijeka	ulica	22.7.2011.	186.220	Fina
12.	Razbojništvo	Sektor krim. pol. - PU osječko-baranjske	zlatarnica	24.2.2011.	1.000.000	Zlatarnica "Karat"
13.	Razbojništvo	Karlovac	banka	7.12.2011.	110.000	Karlovačka banka d.d.
14.	Razbojništvo	I. PP Zadar	automat klub	22.9.2011.	160.079	"Admiral" Ž. B. i T. B.
15.	Razbojništvo	I. PP Zadar	zlatarnica	20.10.2011.	750.000	Zlatarna Celje; M. S.
16.	Razbojništvo	Slavonski Brod	zlatarnica	11.1.2011.	358.948	J. M.
17.	Razbojništvo	Slavonski Brod	banka	31.1.2011.	170.000	Credo banka; Sigurnost Buzov
18.	Razbojništvo	III. PP Zagreb	mjenjačnica	20.7.2011.	200.000	V. K.
19.	Razbojništvo	I. PP Zagreb	zlatarnica	17.5.2011.	185.000	R. G.
20.	Teška krađa	IV. PP Zagreb	kuća	21/24.9.2011.	350.000	Z. K.
21.	Teška krađa	II. PP Split	prodavaonica	27.8.2011.	179.000	Aurum doga d.o.o.

Redni broj	Naziv kaznenog djela	Policijska postaja	Mjesto izvršenja kaznenog djela	Vrijeme izvršenja	Posljedica	Žrtve kaznenih djela i oštećene pravne osobe
22.	Teška krađa	Crikvenica	stambena zgrada	10.8.2011.	450.000	R. K.
23.	Teška krađa	I. PP Rijeka	stan	10/11.9.2011.	260.000	M. J.
24.	Teška krađa	Valpovo	krug poduzeća	18/19.2.2011.	300.000	Agro Ravlić d.o.o.
25.	Teška krađa	Valpovo	krug poduzeća	7/8.8.2011.	500.000	PPK Valpovo
26.	Teška krađa	II. PP Osijek	gradilište	7-9.5.2011.	545.000	Izolirka d.o.o.
27.	Teška krađa	Beli Manastir	skladište	15.9.- 17.10.2011.	350.000	J.Š. Tehnotaft d.o.o.
28.	Teška krađa	Pula	trgovina	7./8.12.2011.	200.000	
29.	Teška krađa	Pula	stan	2.9.2011.	300.000	V. N.
30.	Teška krađa	Dubrovnik	kuća	7.5.2011.	270.000	H. B.
31.	Teška krađa	Korčula	skladište, radionica	21.1.-4.2.2011.	130.000	Transformator d.o.o.
32.	Teška krađa	Gruda	kuća	12.8.2011.	130.000	S. Č.
33.	Teška krađa	Dubrovnik	zlatarnica	6.9.2011.	100.000	F. G.
34.	Teška krađa	Dubrovnik	ulica	17.8.2011.	130.000	V. Đ.
35.	Teška krađa	Karlovac	zlatarnica	30.4.-2.5.2011.	500.000	Zlatarski obrt "Filip Jakov"
36.	Teška krađa	Duga Resa	poslovnica Fine	16/17.3.2011.	150.000	Fina
37.	Teška krađa	Ogulin	obiteljska kuća	26.1.2011.	400.000	N. J.
38.	Teška krađa	Sisak	trgovina	20.12.2011.	300.000	INA d.d.
39.	Teška krađa	Šibenik	otvoreni prostor	18.7.2011.	300.000	Ceste Šibenik d.o.o.
40.	Teška krađa	Vinkovci	trgovina	7.-10.1.2011.	219.470	Vodomaterijal d.d. Vukovar
41.	Teška krađa	Vinkovci	hala	15.07.- 03.08.2011.	400.000	J. L.
42.	Teška krađa	I. PP Zadar	zlatarnica	4.4.2011.	286.177	Zlatarnica Glasnović
43.	Teška krađa	I. PP Zadar	restoran	8.8.2011.	590.000	U. O. Kruške i jabuke; M. P.
44.	Teška krađa	II. PP Zadar	pršutana	29./30.7.2011.	203.620	D. Š.
45.	Teška krađa	Bjelovar	župni ured	18.-23.12.2011.	500.000	SPC Zagreb, M. G.
46.	Teška krađa	Bjelovar	gradilište	12.-14.2.2011.	200.000	Gratit d.o.o.
47.	Teška krađa	Bjelovar	obiteljski stan	12.8.2011.	415.000	T. Š.
48.	Teška krađa	Daruvar	obiteljska kuća	16.12.2011.	142.000	I. S.
49.	Teška krađa	Slavonski Brod	kuća	1.4.-26.9.2011.	230.000	D. A.
50.	Teška krađa	Novalja	skladište	27.7.2011.	5.659.840	Orbico d.o.o.
51.	Teška krađa	Prelog	skladište	20.1.- 19.2.2011.	100.000	Šiba d.d.
52.	Teška krađa	Prelog	zlatarnica	18.5.2011.	500.000	Erste banka d.d.; A. C
53.	Teška krađa	Požega	prodavaonica polj. Proizvoda	27.5.2011.	300.000	Poljana d.o.o.
54.	Teška krađa	Pakrac	gradilište	8.6.2011.	180.000	Agrobiv d.o.o.
55.	Teška krađa	Ivanec	zlatarnica	12.12.2011.	150.000	T. M. i Ž. P.
56.	Teška krađa	Varaždin	stan	14.1.2011.	100.000	V. M.
57.	Teška krađa	Virovitica	trgovina	5.4-6.4.2011.	106.400	KTC Križevci, Erste banka

Redni broj	Naziv kaznenog djela	Policijska postaja	Mjesto izvršenja kaznenog djela	Vrijeme izvršenja	Posljedica	Žrtve kaznenih djela i oštećene pravne osobe
58.	Teška krađa	Samobor	banka	24./25.7.2011.	150.000	Samoborska banka
59.	Teška krađa	Kaštela	poslovnica Fine	14.3.2011.	431.650	Fina; M. S.; I. O.; S. B.; T. V.
60.	Krađa	Šibenik	uvala	10.-20.5.2011.	200.000	A. R.

4. SIGURNOST PROMETA NA CESTAMA

Motorizirani cestovni promet važna je komponenta suvremene civilizacije. Sve dobrobiti ovog fenomena, nažalost, i nadalje plaćamo visokom cijenom nepoželjnog ljudskog stradanja. Posljedice ugrožavanja prometa na cestama bitno utječu na ukupno stanje javne sigurnosti.

Osim individualnih tragedija, i društvo u cjelini trpi velike gubitke zbog prometnih nesreća. U posljednjih deset godina na hrvatskim se cestama prosječno događalo 62 tisuće prometnih nesreća. U 26 posto nesreća stradavale su osobe. Godišnje je u prometu prosječno stradavalo 23 tisuće ljudi. Od toga 79 posto prošlo je s lakšim tjelesnim ozljedama. Teške tjelesne ozljede zadobilo je 18 posto osoba, dok je 3 posto osoba pogibalo, što je prosječno godišnje 582 osobe.

Od ukupnog broja teško ozlijeđenih osoba u prometnim nesrećama oko 5 posto njih ostaju trajni stopostotni invalidi, što je godišnje više od 200 ljudi. Deset posto njih trpi trajne posljedice, a najčešće se radi o osobama mlađe životne dobi. Da bi se stanje sigurnosti u cestovnom prometu podiglo na višu razinu društvo mora uložiti još mnogo napora u poboljšanje prometne infrastrukture i razvoj prometne kulture. Znatan dio tog napora pripada policiji koja svojim aktivnostima treba utjecati na povećanje prometne discipline svih sudionika.

Od tri bitna čimbenika za sigurnost prometa (sudionici, vozila i ceste), prometna kultura svih sudionika, a posebno vozača, najbrže može smanjiti tragične posljedice. Ona ne traži toliko financijskih sredstava, koliko svježije ideje te stalan i sustavan rad na njihovom promicanju.

U tom kontekstu, 14. travnja 2011. godine, Vlada Republike Hrvatske donijela je peti uzastopni Nacionalni program sigurnosti cestovnog prometa Republike Hrvatske 2011.–2020. (NN 59/11), a njegov okvir i razdoblje trajanja temelji se na odredbama i smjernicama Moskovske deklaracije iz 2009. godine, Deklaraciji Ujedinjenih naroda 62/244 iz ožujka 2010. godine i temeljem toga usvojenom 4. Akcijskom programu Europske komisije.

U sklopu novog Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa postavljeni su strateški ciljevi: smanjenje brzina vozila i poštivanje najviših dopuštenih brzina, zaštita djece, mladih i najranjivijih sudionika u prometu; suzbijanje vožnje pod utjecajem alkohola i opojnih droga u prometu; zaštita mopedista i motociklista; zaštita djece putnika u vozilima i saniranje opasnih mjesta. Dugoročnom projekcijom zacrtan

je cilj da se smrtnost na hrvatskim cestama do 2020. godine smanji na prosječno 220 osoba na godišnjoj razini.

Osim toga, s ciljem usklađivanja s pravnom stečevinom Europske Unije, usklađivanja s odlukom Ustavnog suda RH te zbog poboljšanja pojedinih odredbi potrebnih za praktičnu primjenu, izrađen je prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, koji je usvojen 17. lipnja 2011. godine.

4.1. Opći pregled sigurnosti prometa na cestama

Tijekom 2011. godine nastavljen je trend smanjivanja broja prometnih nesreća i najtežih stradavanja iz prethodne dvije godine, a posebno treba istaknuti smanjen broj poginulih osoba koji je zadnji put na ovoj razini zabilježen davne 1964. godine (433).

U 2011. godini dogodile su se 42 443 prometne nesreće u kojima je 418 osoba poginulo, 3409 osoba je teško ozlijeđeno, a 14 656 ih je lakše ozlijeđeno. U odnosu na 2010. godinu prometnih nesreća je manje za 4.4 posto, poginulih za 1.9 posto, lakše ozlijeđenih za 3.3 posto, dok je broj teško ozlijeđenih povećan za 7.1 posto.

Treba naglasiti da je od ukupno 418 smrtno stradalih osoba, njih 262 (62,7 posto) preminulo je na mjestu nesreće, 35 (8,4 posto) pri prijevozu do zdravstvene ustanove, a 121 (28,9 posto) u razdoblju od 30 dana od prometne nesreće.

U istom razdoblju porastao je broj registriranih vozača motornih vozila za 16 914 ili 0.8 posto, a broj registriranih motornih vozila se neznatno smanjio za 182 vozila ili 0.01 posto. Cestovna mreža kategoriziranih prometnica je smanjena za 4.3 posto (iz razloga što su u 30 najvećih gradova u Republici Hrvatskoj ceste u naselju prešle u nekategorizirane ceste), ali su se kilometri autocesta povećali za 2.7 posto.

U 2011. godini strukturu prometnih nesreća činile su 0.9 posto nesreće s poginulima, 30.3 posto nesreće s ozlijeđenima i 68.8 posto nesreće s materijalnom štetom. Strukturu nastradalih osoba činilo je 2.3 posto poginulih, 18.4 posto teško ozlijeđenih i 79.3 posto lakše ozlijeđenih.

4.2. Vrste prometnih nesreća

Značajke ceste, kao čimbenici sigurnosti u cestovnom prometu, bitno utječu na stvaranje uvjeta koji pogoduju nastanku prometne nesreće, a od sudionika u prometu, osobito vozača, zahtijevaju povećanu pozornost i opreznost, poseban način vožnje i kretanja.

Najviše se prometnih nesreća dogodilo na ravnim cestovnim smjerovima, 16 732 ili 39.4 posto od ukupnog broja nesreća, potom na križanjima 13 018 ili 30.7 posto, te u zavojima 7953 ili 18.7 posto. U tim nesrećama poginulo je 397 osoba što je 95.0 posto od ukupnog broja poginulih, te je ozlijeđeno 17 368 osoba ili 96.0 posto od ukupnog broja ozlijeđenih.

Najučestalije vrste prometnih nesreća događaju se međusobnim sudarima vozila iz suprotnih smjerova, bočnim sudarima, u vožnji u slijedu, slijetanjem vozila s ceste, udarom vozila u parkirano vozilo te naletom na pješaka. Samo tih šest vrsta čine 78.1 od ukupnog broja prometnih nesreća, odnosno čak 83.3 od nesreća s nastradalim osobama.

U ovih šest navedenih vrsta prometnih nesreća poginulo je 355 osoba ili 85.0 posto svih poginulih, a ozlijeđenih je 15 495 ili 85.8 posto što znači da upravo u tim vrstama prometnih nesreća nastaju i najteže posljedice.

4.3. Uzroci prometnih nesreća

Prometne nesreće događaju se najčešće kao posljedica grubih pogrešaka vozača, osobito zbog nepropisne i neprimjerene brzine (10 982 nesreće), nepoštivanja prednosti prolaza (5165), te zbog vožnje na nedovoljnoj udaljenosti (3666) što čini ukupno 49.0 posto svih pogrešaka vozača. U tim nesrećama poginule su ukupno 254 osobe ili 60.8 posto svih poginulih, a ozlijeđenih je 11 229 ili 62.2 posto. Osim navedenih slijede nesreće zbog nepropisne vožnje unazad, pretjecanja, obilaženja i mimoilaženja, nepropisnog skretanja i prestrojavanja itd.

Međutim, prometne nesreće se ne događaju samo zbog pogrešaka vozača nego i zbog pogrešaka pješaka i to najčešće zbog nekorištenja obilježenog pješačkog prijelaza (161) i zbog nepoštivanja svjetlosnog znaka (97) što čini 48.5 posto svih pogrešaka pješaka. U tim nesrećama poginulo je 6 osoba, a ozlijeđeno je 256 osoba.

4.4. Nastradali sudionici u prometnim nesrećama

U 2011. godini u prometnim nesrećama sudjelovalo je 89 567 sudionika. Od toga je bilo 69 246 ili 77.3 posto vozača, 17 938 ili 20.0 posto putnika, 2141 pješak (2.4 posto) i 242 jahača i gonića (0.3 posto).

Prema kategorijama sudionika u prometu, kao i prijašnjih godina najviše je poginulo vozača, 269 ili 64.4 posto, zatim putnika 78 ili 18.7 posto te pješaka 71 ili 17.0 posto. Među ozlijeđenima također je najviše vozača 10 970 ili 60.7 posto, zatim putnika 5258 ili 29.1 posto te pješaka 1834 ili 10.2 posto.

Značajno je napomenuti da je u usporebi s 2010. godinom (105) u 2011. godini znatno smanjen broj poginulih pješaka (71), čak za 32.4 posto.

Prema životnoj dobi, u 2011. godini, u prometnim nesrećama poginula je 81 osoba između 18 i 24 godine života što je u usporedbi s 2010. godinom (58) povećanje za 39.7 posto, a ozlijeđena je 3591 osoba ili 6.3 posto manje nego prethodne godine (3830).

Između 25 i 55 godina života poginule su 204 osobe ili 48.8 posto svih poginulih, a ozlijeđena je 9141 osoba ili 50.6 posto svih ozlijeđenih.

Što se tiče nastradale djece (013 godina) u 2011. godini poginulo je 13 djece, a 1211 ih je ozlijeđeno.

Od ukupnog broja poginulih osoba 334 ili 79.9 posto su muškarci, a 84 ili 20.1 posto osoba su žene. Ozlijeđena su 11 234 muškarca i 6831 žena.

Na hrvatskim cestama u 2011. godini poginula su 22 strana državljana, a 1109 ih je ozlijeđeno. U odnosu na 2010. godinu to je 8.3 posto manje poginulih i 0.6 posto manje ozlijeđenih.

4.5. Vozači koji su prouzročili prometnu nesreću

Od ukupnog broja prometnih nesreća (42 443) 36 585 ili 86.2 posto nesreća su prouzročili vozači. Od toga su 5443 prometne nesreće prouzročili vozači pod utjecajem alkohola, 85 pod utjecajem droga, a 2155 nesreća prouzročili su vozači bez položenog vozačkog ispita. U odnosu na 2010. godinu (38 347) broj vozača koji su prouzročili prometnu nesreću je manji za 4.6 posto.

Kad je riječ o mladim vozačima (1624 godine) koji su prouzročili prometnu nesreću treba naglasiti da su oni u 2011. godini prouzročili 39.3 posto više nesreće s poginulim osobama(78) nego u 2010. godini (56) i u tim nesrećama poginulo je 32.8 posto više osoba nego u 2010. godini.

4.6. Kaznena djela u prometu

U 2011. godini prijavljeno je 1751 kazneno djelo u prometu što je za 3.2 posto manje nego u 2010. godini (1809). Od toga je 1700 kaznenih djela prema članku 272 Kaznenog zakona (Izazivanje prometne nesreće), a 51 kazneno djelo prema članku 273 Kaznenog zakona (Nepružanje pomoći osobi koja je teško ozlijeđena u prometnoj nesreći). Od ukupnog broja prijavljenih kaznenih djela 1720 ili 98.2 posto ih je razriješeno, a ostalo je nerazriješeno 31 kazneno djelo ili 1.8 posto.

4.7. Nadzor prometa

Da bi utjecala na sigurnost prometa, podizanje prometne kulture sudionika i smanjenje svih štetnih i tragičnih posljedica u prometu, policija trajno provodi nadzor prometa na svim javnim cestama. Koristeći optimalno sve raspoložive radne kapacitete policija nastoji u nadzoru biti prisutna na što većem broju kritičnih mjesta u prometu i u najrizičnijim periodima dana.

Prilikom nadzora prometa u 2011. godini, policija je utvrdila ukupno 769 721 prekršaja, što je za 4.5 posto više u odnosu na prethodnu godinu. U strukturi utvrđenih prekršaja najzastupljeniji su prekršaji zbog nepropisne brzine (29.2 posto), a to su prekršaji zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće s tragičnim posljedicama. Po značaju za sigurnost prometa, iza ovih prekršaja slijede nepropisno pretjecanje i obilaženje, nepoštivanje prednosti prolaska i crvenog svjetla i vožnja pod utjecajem alkohola. Osim ovih najopasnijih prekršaja policija je u nadzoru prometa najčešće kažnjavala vozače zbog vožnje bez položenog vozačkog ispita, zbog nekorištenja sigurnosnog pojasa i nenošenja zaštitne kacige, zbog tehničke neispravnosti vozila i korištenja mobitela tijekom vožnje.

Radi što uspješnijeg nadzora prometa na cestama, policija je tijekom 2011. godine sustavno provodila niz operativnih akcija koje su imale za cilj suzbijanje

određenih vrsta kažnjivih ponašanja u prometu, a također su te akcije bile usmjeravane prema određenim kategorijama sudionika u prometu. To su bile sljedeće akcije:

1. suzbijanje prometnih prekršaja koji dovode do najtežih prometnih nesreća (vožnja nepropisnom brzinom, vožnja pod utjecajem alkohola i droga, nepropisno pretjecanje, nepoštivanje prednosti prolaska, nepropisno kretanje i zadržavanje pješaka na kolniku, prekršaji vozača mopeda i motocikla),

2. dosljedna primjena policijskih ovlasti iz članaka 134., 135. i 137. Prekršajnog zakona i članka 308. Kaznenog zakona, prema vozačima koji čine najteže prometne prekršaje, a posebice prema recidivistima,

3. posebna pozornost usmjerena je i na recidiviste, vozače kojima je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilima, vozače koji upravljaju vozilima prije stjecanja prava, kao i na prometne prekršaje koji utječu na pasivnu sigurnost (nekorištenje zaštitne kacige, nekorištenje sigurnosnog pojasa),

4. kontrola sudionika u prometu s ciljem smanjenja stradavanja vozača i putnika na mopedima i motociklima, ali i upozoravanjem ostalih vozača na ovu kategoriju sudionika u prometu,

5. preventivne akcije prema ciljanim skupinama sudionika u prometu, mladim vozačima, starijim osobama, biciklistima i pješacima,

6. u više navrata organizirane su i provedene aktivnosti u vezi provođenja Direktive Europske komisije 2000/30/EC, koja se odnosi na kontrolu teretnih vozila i autobusa, kao i ostalih propisa EU, koji se odnose na kontrolu analognih i digitalnih tahografa.

7. senzibiliziranje javnosti i edukacija sudionika u prometu kroz provođenje kampanja usmjerenih na vožnju pod utjecajem alkohola i droga, brzinu, mlade vozače, djecu, vozače bicikla, motocikla i mopeda, pješake, starije osobe, osobe s invaliditetom,

8. razvijanje intenzivne suradnje s medijima, u svrhu propagiranja poželjnih ponašanja u prometu i ukazivanja na posljedice koje proizlaze činjenjem prekršaja zbog kojih se najčešće događaju prometne nesreće,

9. posebna kampanja „Poštujte naše znakove“, kojoj je termin provođenja bio početak školske godine 2011./2012., a tijekom koje su policijski službenici svim učenicima prvih razreda osnovne škole na području Republike Hrvatske, održali kratku edukaciju o poželjnom ponašanju u prometu. Osim toga, sudjelovali su i na

roditeljskim sastancima te roditeljima ukazali na potrebu strogog poštivanja zakonskih odredbi u pogledu prijevoza djece u vozilima, ali i na njihovu obvezu pravilnog usmjeravanja djece u svakodnevnim prometnim situacijama. Isto tako, za vrijeme provođenja ove kampanje, poduzimale su se represivne mjere prema vozačima koji na neprimjeren način prevoze djece te se provodio pojačan nadzor autobusa za prijevoz djece.

Posebna pažnja je usmjerena na područja gdje se za vrijeme turističke sezone koncentrira najveći dio prometa, te je sa svrhom postizanja maksimalne sigurnosti i protočnosti cestovnog prometa i vidljive nazočnosti policijskih službenika na cestama, osiguran optimalan broj neposrednih izvršitelja. Policijski službenici su pojačanim radom i aktivnostima, između ostaloga i fizičkim upravljanjem prometom, u vrijeme pojačanog prometa prema turističkim odredištima, maksimalno utjecali na sigurnost svih sudionika u prometu, smanjenje prometnih gužvi i ubrzanje prometnog toka.

U skladu s Planom nadzora prometa u tijeku turističke sezone, obavljan je stalni nadzor prometa helikopterom u vrijeme turističkih „špica“ (petak, subota, nedjelja i na dan prije državnih blagdana i na zadnji dan državnih blagdana), na glavnim pravcima prema moru, u smislu praćenja tijeka prometa, organiziranja nesmetanog tijeka prometa i koordinacije rada policijskih uprava.

Nadalje, sredstvima Nacionalnog programa sigurnosti cestovnog prometa financirana je i izrada projektne dokumentacije za sanaciju 7 opasnih mjesta na županijskim i lokalnim cestama te 4 na autocestama. Temeljem prethodno izrađene projektne dokumentacije, u cijelosti je financirana sanacija deset opasnih mjesta na županijskim cestama.

4.8. Mobilna jedinica prometne policije

Mobilna jedinica prometne policije kao samostalna ustrojstvena jedinica obavlja policijske poslove nadzora prometa na cestama na području cijele države, a prvenstveno na autocestama i državnim cestama, utvrđuje prekršaje u cestovnom prometu, vrši nadzor brzine kretanja vozila, postupa u slučaju prometnih gužvi i zastoja, poduzima mjere i aktivnosti u cilju sigurnosti i protočnosti prometovanja u zimskim uvjetima i za vrijeme turističke sezone, uključuje se u provođenje aktivnosti i po potrebi surađuje s ostalim ustrojstvenim jedinicama policije.

Osim aktivnosti vezanih sa stanjem sigurnosti prometa na cestama, prikuplja obavijesti potrebne za suzbijanje kriminaliteta (poduzima mjere osiguranja tragova kaznenog djela, sprječavanje bijega počinitelja itd.).

Za vrijeme turističke sezone, za razliku od preostalog dijela godine, rad policijskih službenika usmjeravan je na autoceste s ciljem održavanja protočnosti prometa i suzbijanja teških prometnih prekršaja posebice prekoračenja brzine te kaznenih dijela.

Prilikom provedbe zadaća iz svog djelokruga rada policijski su službenici izvršili 543.943 provjere, te zaustavili i kontrolirali 14.846 vozila u kojima je zatečeno 19.545 osoba, od kojih je 1.433 uhićeno, dovedeno ili predano na daljnje postupanje nadležnim ustrojstvenim jedinicama.

Kontrolom osoba i vozila ukupno je utvrđeno 12 718 raznih prekršaja, te 570 kaznenih djela, i to: 173 djela zlouporabe droga; 237 djela iz članka 308. *Izigravanje zabrana iz sigurnosnih mjera i pravnih posljedica osude*; 121 djelo iz članka 311. *Krivotvorenje isprave* i 39 ostalih kaznenih djela.

Veći angažman policijskih službenika mobilne jedinice u gradovima, a manji na autocestama doveo do značajnog povećanja uočenih i sankcioniranih prometnih prekršaja .

Utvrđeno je ukupno 12.393 raznih prometnih prekršaja, zbog čega je podnijeto 6.707 Izvješća o počinjenom prometnom prekršaju te je izdano 1.510 Potvrda o naplaćenju novčanoj kazni na mjestu počinjenja prekršaja.

Osim podnijetih izvješća o prometnom prekršaju, poduzete su i slijedeće zaštitne mjere u cilju sprečavanja nastavka izvršenja prekršaja, i to: 304 oduzetih vozačkih dozvola; 1.381 vozač isključen iz prometa; 2.522 vozila isključeno iz prometa.

U odnosu na proteklu godinu došlo je do povećanja broja svih utvrđenih prekršaja .

Postupanja policijskih službenika mobilne jedinice u prometu bila su usmjerena prema prevenciji, suzbijanju i sankcioniranju težih prometnih prekršaja, odnosno vozačima koji svojim ponašanjem i vožnjom ugrožavaju i dovode u opasnost druge sudionike u prometu.

5. SIGURNOST NA DRŽAVNOJ GRANICI, U ZRAČNOM PROMETU I PLOVIDBI

Za svaku suverenu i samostalnu državu pitanje sigurnosti, zaštite i kontrole državne granice prvorazredno je pitanje. Zbog svojeg specifičnog geopolitičkog položaja i oblika državnog teritorija Republike Hrvatske, problematika sigurnosti i nadzora državne granice ima niz svojih osobitosti. Osiguranje nesmetanog protoka ljudi i roba preko državne granice uz istovremeno sprečavanje nezakonitih prelazaka kao i svih oblika prekograničnog kriminala preko državne granice izuzetno je zahtjevna zadaća.

Tijekom pregovora i pripreme Republike Hrvatske za punopravno članstvo u Europskoj uniji, hrvatska granična policija morala je proći kroz niz složenih prilagodbi koje se odnose na usklađivanje s europskim standardima na području upravljanja državnom granicom. Da bi granična policija mogla učinkovito obavljati zaštitu budućih granica Europske unije, mora biti dobro organizirana, obučena i tehnički opremljena.

S tim u vezi, tijekom 2011. godine Hrvatski sabor donio je novi Zakon o strancima i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nadzoru državne granice (NN 130/11) čime je zakonodavni okvir na ovom području u potpunosti usklađen s pravnom stečevinom EU. Isto tako revidiran je strateški dokument „Strategija integriranog upravljanja granicom Republike Hrvatske“ s njegovim provedbenim akcijskim planom kao i Schengenski akcijski plan, koji precizno definiraju aktivnosti koje treba provesti u određenom roku.

Zbog visokog stupnja opasnosti od terorističkih napada kontrola putnika u zračnom prometu zahtjeva izuzetnu odgovornost policijskih službenika. Stalno se uvode nove metode i tehnike u kontrole koje traže dosljednu primjenu. Sve zračne luke na teritoriju Hrvatske pod nadzorom su specijalističkih postaja aerodromske policije.

Plovidba na moru i plovnim rijekama izložena je sigurnosnim rizicima o kojima brinu pripadnici pomorske i riječne policije. Nadzorom plovnih putova i sudionika plovidbe policijski službenici potiču poštivanje sigurnosnih pravila.

5.1. Državna granica i granični prijelazi

Dužina državne granice Republike Hrvatske je 3.332 km. Državna granica je određena i označena samo u dijelu s Republikom Mađarskom, a određivanje granične crte s ostalim susjednim zemljama je u tijeku i odvija se kroz rad međudržavnih komisija. Udio dužine državne granice sa Slovenijom iznosi 20,9 posto, s Mađarskom 10,7 posto, sa Srbijom 9,8 posto, sa Crnom Gorom 1,6 posto, s Bosnom i Hercegovinom 30,0 posto, pomorska granica s Italijom iznosi 0,8 posto, te granica s međunarodnim vodama iznosi 26,2 posto.

Na državnoj granici određeno je 189 graničnih prijelaza, od čega je najveći broj na dijelu granice s Republikom Slovenijom – 60 i Bosnom i Hercegovinom – 55.

Od naznačenih 189 graničnih prijelaza, 175 su stalni, a 14 sezonskih graničnih prijelaza. Sezonski granični prijelazi otvoreni su isključivo za pomorski (11), odnosno zračni međunarodni promet (1) tijekom turističke sezone.

Poslovi nadzora državne granice (kontrola prelaska i zaštite državne granice) obavljaju se u 78 policijskih postaja, ustrojstveno raspoređenih u 18 policijskih uprava. Od tog broja, 26 postaja je specijaliziranih (13 postaja granične policije, 6 postaja aerodromske policije i 6 pomorske policije) dok su 53 postaje mješovitog tipa. Poslovi nadzora državne granice ne obavljaju se na području policijskih uprava Bjelovarsko-bilogorske i Požeško-slavonske (u ove dvije uprave, kao i ostalih 18, obavljaju se poslovi suzbijanja nezakonitih migracija).

5.2. Promet putnika na graničnim prijelazima

Tijekom 2011. godine, državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 140.264.893 putnika, što je za 0,6 posto manje nego u 2010. godini (2010. 141.170.046). Od ukupnog broja putnika, stranci čine 69,9 posto ili 98.027.864 prelazaka državne granice, a državljani Republike Hrvatske čine 30,1 posto ili 42.237.029 prelazaka.

Najveći udio od 46,7 posto u ukupnom prometu putnika ostvaren je na granici sa Slovenijom što iznosi 65.436.638 prelazaka. Drugi po brojnosti prometa putnika su granični prijelazi s Bosnom i Hercegovinom čiji udio u ukupnom prometu iznosi 34,3 posto, odnosno 48.057.729 prelazaka. U odnosu na razdoblje 2008./2009. kada bilježimo značajno smanjenje prometa putnika od 12,8 posto, u 2011. godini promet

putnika je u padu za 0,6 posto u odnosu na 2010. godinu.

Najfrekventniji granični prijelaz tijekom 2011. bio je MCGP Macelj s 11.676.566 putnika, što u ukupnom broju putnika čini udio od 8,3 posto s povećanjem prometa od 11,1 posto u odnosu na 2010. godinu. Slijedi MCGP Bregana s 10.891.846 putnika (7,8 posto) i povećanjem prometa za 11,4 posto u odnosu na 2010, te MCGP Kaštel preko kojeg je tijekom 2011. godine prešlo 8.720.849 putnika (6,2 posto). Značajan pad prometa putnika tijekom 2011. godine je na graničnim prijelazima Klek za 22,8 posto i Zaton Doli za 25,9 posto.

Tijekom 2011. godine državnu granicu Republike Hrvatske prešlo je 46.290.159 vozila, što je pad za 0,7 posto u odnosu na 2010. godinu (46.622.455)

5.3. Izdavanje dokumenata na graničnim prijelazima

Granična policija je tijekom 2011. godine pri obavljanju poslova nadzora državne granice izdala ukupno 22.372 dokumenata, što je u odnosu na prošlu godinu manje za 42,5 posto (2010 38.896).

Najviše je izdano odobrenja za unos/prijenos oružja (17.461), što je više za 2,6 posto u odnosu na 2010. (17.021), te tranzitnih viza kojih je u 2011. godini izdano 3.627 komada, što je više za 8 posto nego u 2010. (17.021).

Putnih viza najviše je izdano na zračnom graničnom prijelazu (93,3 posto) i na graničnom prijelazu sa Slovenijom (4,9 posto), dok su tranzitne vize najviše izdane na zračnom graničnom prijelazu (61,5 posto) i na pomorskom graničnom prijelazu (38,1 posto).

Prema državljanstvu, najviše je izdanih putnih viza državljanima Iraka (12,4 posto) i Gruzije (9,4 posto), dok je najviše izdanih tranzitnih viza državljanima Filipina (60,7 posto), Indonezije (17,5 posto) i Indije (9,0 posto).

5.4. Odbijanje ulaska i izlaska na graničnim prijelazima

5.4.1. Odbijanje ulaska u Republiku Hrvatsku

Tijekom 2011. godine granična policija Hrvatske je za 17.846 stranih državljana utvrdila da ne ispunjavaju uvjete za ulazak i boravak u Republici Hrvatskoj, te im je slijedom toga odbila ulazak. Broj osoba kojima je odbijen ulazak veći je za 7,9 posto nego 2010. godine (16.674).

Najčešći razlozi odbijenih ulazaka su: neposjedovanje putne isprave (35,4 posto), neispunjavanje posebnih uvjeta za ulazak u Republiku Hrvatsku (27,9 posto), neposjedovanje vize (19,9 posto), te neposjedovanje sredstava za uzdržavanje (12,9 posto).

U ukupnom broju odbijenih ulazaka najviše su zastupljeni državljani Bosne i Hercegovine (6.002), s udjelom od 33,6 posto i padom od 4,9 posto u odnosu na 2010. godinu (6.310). Najčešći razlozi njihovog odbijanja ulaska u Hrvatsku su nevaljana putna isprava predviđena za prelazak državne granice, neposjedovanje novčanih sredstava i postojanje sumnje u svrhu boravka na teritoriju Hrvatske.

Drugi po broju su državljani Srbije (1.711), koji čine udio od 9,6 posto u ukupnom broju. Razlozi odbijanja ulaska u Hrvatsku uglavnom su nevaljana putna isprava za prelazak državne granice, neposjedovanje novčanih sredstava ili postojanje sumnje u svrhu boravka na teritoriju Hrvatske. Državljanima Slovenije treći su po brojnosti odbijenih ulazaka (1.311). Sudjeluju s udjelom od 7,3 posto u ukupnom broju. Razlog odbijanja ulaska u Hrvatsku za njih, najčešće je zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice.

5.4.2. Odbijanje izlaza iz Republike Hrvatske

Granična policija je u 2011. odbila izlazak iz Hrvatske 4.845 osobi, što je 4,0 posto više nego u 2010 (4.657).

Najčešći razlog odbijanja izlaza iz Republike Hrvatske je neposjedovanje valjane isprave za prelazak državne granice (89,0 posto), dok na odbijanje izlaska strancima zbog neposjedovanja valjane isprave za prelazak državne granice, obveza koje su bili dužni podmiriti u RH ili neispunjavanja uvjeta za ulazak u treće zemlje iznosi 11,0 posto.

5.5. Zloupotreba putnih dokumenata

Tijekom 2011. godine granična policija je kod 248 osoba otkrila 298 krivotvorenih i tuđih isprava. U usporedbi s 2010. godinom to je povećanje za 10,8 posto kada je otkriveno 269 isprava kod 206 osoba.

Najveći udio čine putne isprave kojih je tijekom 2011. godine otkriveno 105, što je u odnosu na 2010. godinu povećanje za 15,38 posto kada je otkriveno 91. Druge po udjelu su osobne iskaznice, kojih je u 2011. otkriveno 57, što je više za 39,0 posto u odnosu na 2010. godinu.

Najčešće su korišteni krivotvoreni dokumenti koji imaju slabe zaštitne elemente, i to putne isprave Srbije, Turske, BiH, stare putne isprave Hrvatske, Italije, Švicarske, Slovenije i Francuske, koje su najčešće koristili državljani Srbije, Kosova, Albanije i Makedonije (albanske nacionalnosti).

S krivotvorenim i tuđim dokumentima najčešće su se koristili državljani Bosne i Hercegovine (49), Turske (43), Kosova (42), RH (39), Srbije (16).

Najčešći način krivotvorenja dokumenata je potpuno krivotvorenje, preinaka podataka i umetanje fotografije i to najvećim dijelom u putnim ispravama i osobnim iskaznicama .

Prema ukupnoj analizi, najveći broj otkrivenih krivotvorenih dokumenata je na graničnim prijelazima PU dubrovačko-neretvanske (74), Policijske uprave zagrebačke (65) i brodsko-posavske (54), vukovarsko-srijemske (25)

5.6. Prekogranični kriminalitet

Policijski službenici za suzbijanje prekograničnog kriminala u čijoj je nadležnosti rješavanje manje složenog kriminala na lokalnoj razini, tijekom 2011. godine obradili su 2.201 kazneno djelo i 2.546 prekršaja. Najčešća kaznena djela su bila: zlouporaba opojnih droga, izbjegavanje carinskog nadzora, krivotvorenje isprava, protuzakonito prebacivanje osoba preko državne granice i dr. Najčešće evidentirani prekršaji su bili neovlašteno posjedovanje opojne droge, skrivanje i neprijavlivanje robe carini te nezakoniti prelazak državne granice.

Tijekom 2011. godine na državnoj granici je zabilježeno ukupno 3.888 slučajeva krijumčarenja od strane 4.423 osobe. Najučestaliji predmeti krijumčarenja bili su: opojne droge, cigarete, meso, oružje, streljivo, eksplozivi, vozila, alkohol i životinje. Od spomenutih 3.888 slučajeva, 3.043 slučajeva otkriveno je na ulasku, a 430 slučajeva pri izlasku iz Republike Hrvatske. Od ukupnog broja slučajeva krijumčarenja 89,3 posto otkriveno je na graničnim prijelazima, dok su ostali slučajevi otkriveni na „zelenoj granici“.

5.6.1. Pregled otkrivenih krijumčarenja opojnih droga

Granična policija je tijekom 2011. godine zabilježila 1.605 slučajeva u kojima je sudjelovalo 1.845 osoba koje su procesuirane zbog posjedovanja opojne droge prilikom prelaska državne granice te je zaplijenjeno 75 kg i 732 grama opojnih sredstava. Najveće količine droge su otkrivene na graničnim prijelazima Bregana, Bajakovo, Kamensko, PAP Pleso, Pasjak, Karasovići i Mali Prolog.

5.6.2. Pregled otkrivenog oružja i streljiva te krijumčarenja vozila

Tijekom 2011. godine granična policija zabilježila je 215 slučajeva krijumčarenja oružja, streljiva i eksploziva u kojima su sudjelovale 223 osobe, što je povećanje od 47,3 posto slučajeva i 48,7 posto osoba u odnosu na 2010. godinu.

Otkrivenih krijumčarenih vozila je više za 8,6 posto u odnosu na 2010. godinu. Najviše je vozila krijumčareno na granicama sa Bosnom i Hercegovinom (51,4 posto), Slovenijom (22,6 posto) i Srbijom (19,8 posto).

5.7. Prekršaji na granici

U 2011. godini podnijeta je 7.941 prekršajna prijava, što je više 31 posto nego 2010. (6.063).

Po Zakonu o nadzoru državne granice bilo je podnijeto 1.082 prekršajne prijave, što je manje 13,2 posto u odnosu na 2010. (1.247).

Po Zakonu o strancima podnesene su 1.682 prekršajne prijave, što je više za 66,4 posto nego 2010. (1.011), dok je po Zakonu o javnom redu i miru podneseno 69 prijave, više za 9,5 posto u odnosu na 2010. godinu (63).

U 2011. godini po ostalim propisima podnijeto je 5.108 prekršajnih prijave, što je više za 36,5 posto nego 2010. godine (3.742).

5.8. Ostali poslovi granične policije

U obavljanju poslova granične kontrole, tijekom 2011. godine povećani su rezultati otkrivačke aktivnosti po potražnim registrima i to po međunarodnim potragama. Tijekom 2011. godine otkriveno je 300 osoba, što je za 1,5 puta više

nego tijekom 2010. godine kada je otkriveno 117 osoba, a po lokalnim potragama bilježi se povećanje za 15,8 posto.

Po Evidenciji nadzora državne granice u 2011. godini otkriveno je 630 osoba, što je za 82,6 posto više u odnosu na 2010. godinu (345).

Tijekom 2011. godine na graničnim prijelazima prihvatili smo 315 deportiranih hrvatskih državljana, što je više za 4,7 posto nego u 2010. godini (301). U istom razdoblju, 815 državljana Republike Hrvatske repatrirano je u Republiku Hrvatsku, što je u odnosu na 2010. godinu povećanje za 6,8 posto kada je repatrirano 763 osoba.

Deportacije su u 95 posto slučajeva provedene na zračnim lukama Pleso, a najčešći razlozi deportacija su nezakoniti rad i boravak u zemljama Europske unije te u manjem broju počinjenje kaznenog djela ili težeg prekršaja.

Tijekom 2011. godine granična policija podnijela je ukupno 7.941 optužnih prijedloga, što je više za 31 posto u odnosu na 2010. godinu.

5.9. Nezakonite migracije

Stanja i trendove nezakonitih migracija promatra se kroz broj osoba koje su nezakonito prešle državnu granicu Republike Hrvatske, broj stranaca koji su nezakonito boravili u Republici Hrvatskoj, broj stranaca koji nisu posjedovali putne isprave, broj stranaca koji su nezakonito radili u Hrvatskoj i mjere koje su poduzete prema strancima.

Državnu granicu Republike Hrvatske su nezakonito prešle 2.889 osobe (2010. – 1.757), što predstavlja povećanje za 64,4 posto u odnosu na 2010. Najviše nezakonitih prelazaka državne granice čine državljani Afganistana (36,6 posto), Pakistana (7,7 posto) i Bosne i Hercegovine (7,4 posto). Od ukupno zatečenih osoba, žene čine 9,4 posto nezakonitih prelazaka državne granice, najviše iz Afganistana (38,1 posto) i Bosne i Hercegovine (9,2 posto).

U Republici Hrvatskoj nezakonito su boravile 2.883 osobe (2010. – 1.771), što je više za 62,8 posto u odnosu na 2010. godinu. Bez isprave su bile 1.688 osobe (2010. – 522), što je više za 2 puta u odnosu na 2010.

Najviše osoba koje su nezakonito boravile u Republici Hrvatskoj su iz Afganistana (33,6 posto), Bosne i Hercegovine (12,5 posto), Pakistana (7,4 posto) i Srbije (6,9 posto).

Za nezakonit rad stranaca izdano je 1.379 prekršajnih naloga, koji se u 99,4 posto slučajeva odnose na rad bez radne dozvole. U 2011. godini nezakonit rad stranac je padu za 8,4 posto u odnosu na 2010. (1.506).

U nezakonitom radu u Republici Hrvatskoj državljani Bosne i Hercegovine su najviše zastupljeni sa 69,1 posto, te Srbije (5,1 posto) i Češke (3,1 posto). Državljanima Bosne i Hercegovine, najčešće nezakonito rade u građevinskoj djelatnosti, s izuzetkom PU zagrebačke. Najviše nezakonitog rada bilježimo u policijskim upravama na morskoj obali.

Većano za suradnju s drugim državnim tijelima, najviše stranaca koji nezakonito rade otkrila je policija samostalnim radom (81,1 posto), u suradnji s inspektorima Državnog inspektorata 14,3 posto, dok je Inspekcija rada samostalno otkrila 4,6 posto.

5.10. Postupci prema strancima

Broj poduzetih mjera prema strancima zadržao se na istoj razini kao 2010. godine. Razlog tomu je činjenica da veliki broj nezakonitih migranata, odmah po zatjecanju od strane policijskih službenika, izražava namjeru za podnošenje zahtjeva za azil u Republici Hrvatskoj te na taj način izbjegava sankcioniranje zbog nezakonitog ulaska u Republiku Hrvatsku i prisilno udaljenje.

Broj rješenja o protjerivanju, koje je kao institut uvedeno novim Zakonom o strancima, prvi put se izjednačio s brojem zaštitnih mjera protjerivanja koje izriču prekršajni sudovi, što ukazuje da policijske uprave i policijske postaje u velikom broju donose rješenja o protjerivanju u tzv. ubrzanom postupku. Od 2.460 rješenja o protjerivanju njih 2.433 doneseno je u ubrzanom postupku, a samo 27 rješenje je doneseno temeljem presude prekršajnog suda.

U 2011. godini izdano je 2.464 zapovijedi, o napuštanju Republike Hrvatske, od čega ih je izvršeno 1.832 ili 74 posto. Podneseno je 85 optužnih prijedloga protiv stranaca koji prilikom napuštanja Republike Hrvatske nisu predali zapovijed policijskom službeniku na graničnom prijelazu.

5.11. Prihvat i vraćanje stranaca na granici

Tijekom 2011. godine temeljem ugovora o prijehu osoba na zajedničkoj državnoj granici hrvatska granična policija prihvatila je 461 osobu, što je za 23,6 posto više nego u istom razdoblju 2010. godine (373), a vratila je 1.576 osoba, što je više za 1,5 puta u odnosu na 2010. godinu (647).

Sukladno Sporazumu o readmisiji s Republikom Slovenijom u 2011. prihvaćeno je 454 osoba, dok je 49 osoba vraćena u Republiku Sloveniju.

Tijekom 2011. godine, sukladno Ugovoru o prijehu osoba na zajedničkoj državnoj granici s Republikom Mađarskom prihvaćena je 1 osoba, dok je 8 osoba vraćeno u Republiku Mađarsku od strane hrvatske policije.

Sukladno Sporazumu o prijehu osoba s Bosnom i Hercegovinom u 2011. godini hrvatska policija prihvatila je 5 osoba, dok je 160 osoba vraćeno u Bosnu i Hercegovinu.

Tijekom 2011. godine, sukladno Ugovoru između Vlade Republike Hrvatske i Savezne Vlade SRJ o predaji i prijehu osoba kojih je ulazak ili boravak na državnom području druge države protuzakonit (koji je bio na snazi do 1. svibnja 2010. godine kada ga je zamijenio zaseban Sporazum o readmisiji s Crnom Gorom), u Crnu Goru je vraćeno 132 osoba.

Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Srbije o predaji i prijehu osoba kojih je ulazak ili boravak nezakonit, stupio je snagu također 1. svibnja 2010. godine. U promatranom razdoblju hrvatska policija je prihvatila 1 osobu, a u Srbiju vratila ukupno 1.227 osoba, najviše državljana Afganistana.

Zastupljenost nacionalnih skupina u nezakonitom prelasku državne granice reflektira se i na strukturu stranaca prihvaćenih, odnosno vraćenih sukladno bilateralnim ugovorima o prijehu osoba, pa tako imamo najviše prihvaćenih državljana Afganistana (140) i Turske (104).

5.12. Prisilna udaljenja stranaca

U 2011. godini s područja Republike Hrvatske prisilno je udaljen 2.301 stranac, što je u odnosu na 2010. godinu više za 50,6 posto.

Najveći broj udaljenih stranaca bili su državljani Afganistana (803), slijede državljani Bosne i Hercegovine (297), Pakistana (233), Turske (166) i Kosova (146).

5.13. Povreda državne granice

Tijekom 2011. godine zabilježeno je 35 povreda državne granice na kopnenoj i riječnoj granici (oštećenja graničnih oznaka, eksploatacija rudnog blaga, požari i dr.).

5.14. Poslovi pomorske policije

Sve službene zadaće policijski službenici pomorske policije obavljali su na akvatoriju unutarnjih morskih voda i teritorijalnog mora Republike Hrvatske (površina 31.757,67 km²). U pogledu kontrole prelaska državne granice, policijski službenici pomorske policije svoje zadaće obavljali su na ukupno 27 graničnih prijelaza na moru, od kojih je 11 sezonskih, te obavljali poslove nadzora i zaštite državne granice na moru, čija dužina iznosi oko 950 km.

U obavljanju poslova policije na moru, u 2011. godini, ostvareno je ukupno 5.684 ophodnih službi, 4,0 posto manje nego 2010. godine (5.922).

U cilju hvatanja počinitelja kaznenih djela i prekršaja postavljeno je 49 zasjeda, što je 21 posto manje nego 2010. (62). Uspješno je bilo 8 zasjeda, što je za 60 posto više nego 2010. godini (5).

Tijekom 2011. obavljeno je i 158 prijevoza bolesnika (2010. 128), 105 prijevoza za službene potrebe (2010. 132) i 24 ostala izvanredna prijevoza (2010. 57 prijevoza).

U poduzimanju operativnih mjera i radnji na moru ukupno je obavljeno 265 provjera zastave plovila (2010. – 435), što je manje za 39,1 posto u odnosu na 2010., pregledano je 17.975 isprava domaćih i stranih plovila (2010. – 15.822), što je više za 13,6 posto nego 2010.

U 2011. pregledano je 36.870 isprava domaćih i stranih državljana (2010. – 34.555), što je više za 6,7 posto nego 2010. godine. Pretražena su i pregledana 3.710 domaća i strana plovila, što je više za 41,5 posto u odnosu na 2010. (2.622). Uzapćeno je ukupno 5 plovnih objekata od čega 4 strana ribarska plovila (2010. – 4). Podnijete su 171 kaznene prijave ili 18,8 posto više nego 2010. godine (144), od čega je najveći dio iz područja morskog ribarstva.

Zbog počinjenog prekršaja prijavljene su 4.793 osobe, što je više za 14,3 posto nego 2010. godine (4.195), od čega je najveći broj prekršaja iz područja pomorstva (54,7 posto), te gospodarskog i športskog ribolova (22,7 posto).

Evidentirane su ukupno 52 povrede državne granice na moru (2010. – 50) , uglavnom povrede crte razgraničenja na području Savudrijske vale, od strane slovenskih ribarskih plovila.

Policijski službenici sudjelovali su u 102 akcije traganja i spašavanja ljudskih života i imovine na moru (2010. 97). Tijekom 2011. godine bilo je 177 stradanja osoba na moru (2010 119), od čega je smrtno stradalo 70 osoba, što je 25 posto više nego 2010 (56). Najčešći uzroci stradanja osoba na moru su utapanja (50), naleti plovila na kupača (7) i stradanje osoba u havarijama (12).

U 2011. godini zabilježen je porast prometa putnika i članova posade za 7,5 posto u odnosu na 2010. godinu.

U suradnji s drugim državnim tijelima tijekom 2011. godine, ukupno je realizirana 371 zajednička akcije na moru, što je više za 8,2 posto nego 2010. (343).

5.15. Poslovi aerodromske policije

U svim zračnim lukama u Republici Hrvatskoj u 2011. godini ostvaren je promet putnika od 5.691.963 što je 9,3 posto više nego prethodne godine (5.303. 298). Udio međunarodnog prometa je 83,6 posto, a domaćeg prometa 16,4 posto.

Ukupno je izdano 3.210 viza, te prihvaćeno 295 deportiranih osoba. Evidentirana su 651 odbijanja ulaska strancima u Republiku Hrvatsku, od kojih najviše državljanima Turske. Korištenje krivotvorenih isprava otkriveno je u 27 slučaja.

U sklopu mjera zaštite civilnoga zračnoga prometa službenici aerodromske policije obavljaju temeljne policijske poslove kroz ophodnje u putničkim zgradama, na stajankama i drugim manevarskim površinama, zaštitne preglede putnika i ručne prtljage, detaljne preglede predane prtljage koju kao sumnjivu izdvoje zaposlenici zračne luke, pružaju stručnu pomoć drugim subjektima zaštite civilnoga zračnoga prometa te nadziru obavljanje njihovih poslova. Također, obavljaju i poslove kontrole kvalitete, odnosno testiranja mjera zaštite.

Prilikom obavljanja kontrole zračnoga prometa, u potražnim evidencijama otkrivene su 424 osobe, što je više za 9,7 posto u odnosu na 2010. godinu, te su pronađene droge i druga opojna sredstva (marihuana 308,4 g; kokain 1016,8 g).

Tijekom 2011. godine nisu zabilježena djela nezakonitog ometanja civilnog zračnog prometa. U 2011. godini zabilježen je porast broja ometanja putničkih

zrakoplova laserskim zrakama tijekom slijetanja ili polijetanja, najčešće u večernjim satima. Ukupno je zabilježeno 19 ometanja laserom (Zagreb i Zadar 7, Split – 3, Pula i Dubrovnik 1). U prosincu 2011. u zračnoj luci Zagreb u Cargo pošiljci pronađeno je tijelo bombe bez upaljača i eksplozivnog punjenja.

Kontrola kvalitete mjera zaštite civilnog zračnog prometa obavljena je prema planu. Od 50 obuhvaćenih mjera, 62 posto je ocijenjeno kako stanje zaštite potpuno udovoljava, 14 posto udovoljava, ali preporuča se poboljšanje, te u jednom slučaju stanje ne udovoljava (sitniji nedostaci), dok u 22 posto slučajeva stanje ne udovoljava (ozbiljni nedostaci).

Analizom provedenih testiranja učinkovitosti mjera zaštite utvrđeno je kako do propusta dolazi uglavnom ljudskom pogreškom iz subjektivnih razloga obzirom se mjere zaštite u pojedinim slučajevima obavljaju šablonski i ne primjenjuju se propisane procedure i standardi bez obzira što ih izvršitelji poznaju, odnosno i kada prepoznaju zabranjene predmete (posuda s tekućinom), iste ponovno ne pregledaju ili izdvoje. Iako propustom direktno ne ugroze sigurnost, istim čine negativnu sliku odstupanja od propisanih standarda mjera zaštite civilnog zračnog prometa.

Tijekom 2011. godine zabilježeno je ukupno 8 nesreća zrakoplova i 8 ozbiljnih nezgoda, u kojima su 2 osobe smrtno stradale (dvojica hrvatskih državljana pri padu ultra lakog zrakoplova) a 7 osoba je zadobilo teške tjelesne ozljede (jedan padobranac i šest pilota paraglidera).

U 2011. zabilježene su dvije lažne anonimne dojave malodobnih osoba o postavljenim bombama u zračnoj luci Zagreb.

5.16. Integrirano upravljanje granicom

Učinkovito upravljanje granicom i djelotvorni sustav zaštite granica prioritetni su ciljevi Europske unije. Glavni cilj je davanje učinkovite potpore ekonomskom razvoju države, na način da se omogući brži i sigurniji protok graničnog prometa, a istodobno poveća sigurnost hrvatskih granica, efikasnije zaštite životi i zdravlje ljudi i njihove imovine, priroda i okoliš, te djelotvornije suzbija bilo kakav oblik prekograničnog kriminala, posebice onoga koji se odnosi na ilegalne migracije, trgovinu ljudima i terorizam.

Koncept integriranog upravljanja granicom zahtijeva da sve agencije s nadležnošću i ovlastima na granici rade zajedno kako bi na učinkovit način postigli isti cilj.

Agencije koje su obuhvaćene integriranim upravljanjem granicom su: Uprava za granicu Ministarstva unutarnjih poslova, Carinska uprava Ministarstva financija, Uprava poljoprivrede i Uprava za veterinarstvo Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodnog gospodarstva, Uprava za sanitarnu inspekciju Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi i Državni inspektorat.

Suradnja i koordinacija integriranog upravljanja granicom provodi se na tri stupa suradnje i to: suradnja unutar službi (suradnja između službi u agencijama); međuagencijska suradnja (suradnja između agencija s nadležnošću i ovlastima na granici, međusobno, ali i sa drugim državnim tijelima i agencijama), te međunarodna suradnja (suradnja sa susjednim i drugim državama).

5.17. Mobilna jedinica za nadzor granice

Poslovi policijskih službenika Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice vezani su uz prekogranični kriminalitet: krijumčarenje ljudi, visokotarifne robe (cigareta i vozila), droge i oružja .

Policijski službenici Mobilne jedinice sudjelovali su u kriminalističkim obradama operativnih akcija PNUSKOK-a i Uprave kriminalističke policije.

Tijekom 2011. godine policijski službenici su sudjelovali u 19 operativnih akcija.

S djelatnicima Carinske uprave evidentirano je 40 carinskih prekršaja, kao i 9 trošarinskih prekršaja (nenamjensko korištenje loživog ulja kao pogonskog goriva), težih prometnih prekršaja, 14 slučajeva ostalih kaznenih djela, krijumčarenja oružja i streljiva.

5.18. Prihvatni centar za strance

Obavljen je prihvat 649 stranca, što je za 16,1 posto više nego u 2010. (559). Najviše je državljana Afganistana (23,7 posto), Turske (20,6 posto) i Kosova (8,6 posto).

Iz Prihvatnog centra za strance otpuštena su 683 stranca. Poradi prisilnog udaljenja otpuštena su 480 stranca, dok su 203 stranca prijvremeno otpuštena.

Tijekom 2011. godine 130 stranaca zatražilo je azil u Prihvatnom centru za strance i to najviše državljana Afganistana (47), Pakistana (26), Palestine (15) i Tunisa (9).

Troškovi kupovine karata, tranzira i izrade osobnih dokumenata stranaca potrebnih za prisilno udaljenje utrošene su 538.938,72 kune i 3.909,90 eura, a na ime istih troškova putem virmana uplaćeno je 1.346,00 kuna i 811,00 eura.

Od stranaca, a na ime istih troškova, ukupno je izuzeto 423.205,22 kune, dok ukupni nastali troškovi prisilnog udaljenja iznose 3.004.155,09 kuna.

6. POŽARI I TEHNOLOŠKE EKSPLOZIJE

Požare i tehnološke eksplozije, bez obzira jesu li prouzrečni kažnjivim ponašanjima ili su posljedica elementarnih nepogoda, policija istražuje i utvrđuje njihove uzroke da bi se u budućnosti spriječila ili suzbila kažnjiva ponašanja koja su ih izazvala ili da se otklone opasnosti koje mogu dovesti do požara ili eksplozija.

U 2011. godini požara je više za 98,6 posto, a izgorjele površine je 6 puta više, dok je materijalna šteta 2,5 puta veća.

U požarima su smrtno stradale 49 osoba, što je za jedanput više u odnosu na 2010. godinu (2010. – 24). Ozlijeđenih osoba u požarima bilo je više za 7,6 posto.

Policajska uprava	Broj požara			Spaljena površina ha		Materijalna šteta u kunama			Stradale osobe 2011.	
	2010.	2011.	+ - %	2010.	2011.	2010.	2011.	+ - %	poginuli	ozlijeđeni
zagrebačka	1.443	2.376	+64,7	117	4.426	33.118.377	25.994.202	-21,5	7	24
splitsko-dalmat.	626	1.010	+61,3	966	11.556	52.669.770	381.881.499	+625,0	3	15
primorsko-gor.	261	403	+54,4	54	281	5.662.690	7.795.959	+37,7	5	8
osječko-baranj.	181	489	+170,2	23	237	2.849.519	7.578.932	+166,0	1	5
istarska	332	603	+81,6	34	414	12.266.190	10.990.554	-10,4	3	8
dubrovačko-ne.	147	306	+108,2	49	452	5.262.154	14.240.286	+170,6		4
karlovačka	93	199	+114,0	1.977	5.126	7.317.009	35.486.959	+385,0	2	4
sisачko-moslav.	197	429	+117,8	1.368	7.533	5.212.529	115.426.088	+2114,4	7	9
šibensko-knin.	443	1.058	+138,8	530	5.823	24.563.471	134.715.986	+448,4	2	3
vukovarsko-srij.	88	183	+108,0	4	26	2.413.745	3.059.456	+26,8	4	3
zadarska	439	924	+110,5	627	6.366	46.993.714	28.988.309	-38,3		2
bjelovarsko-bilo.	113	268	+137,2	20	177	2.775.460	8.912.560	+221,1	9	3
brodsko-posav.	101	281	+178,2	22	457	1.603.409	1.791.318	+11,7	4	1
koprivničko-križ.	96	243	+153,1	6	86	1.118.287	3.059.641	+173,6		
krapinsko-zag.	89	267	+200,0	4	134	1.925.740	4.114.400	+113,7		1
ličko-senjska	87	203	+133,3	883	5.533	2.793.747	8.240.662	+195,0		1
međimurska	39	70	+79,5		56	1.907.855	6.536.420	+242,6	1	1
požeško-slav.	86	228	+165,1	65	257	3.655.840	2.761.791	-24,5	1	3
varaždinska	94	316	+236,2	3	1.044	3.816.550	4.797.124	+25,7		4
virovitičko-podr.	81	147	+81,5	16	96	857.750	6.286.670	+632,9		
UKUPNO	5.036	10.003	+98,6	6.768	50.080	218.783.803	812.658.817	+271,4	49	99

U 2011. godini broj eksplozija je manji za 9,1 posto, a materijalna šteta je manja za 31,8 posto.

Eksplozije	Broj eksplozija			Poginuli		Ozlijeđeni		Materijalna šteta u kunama		
	2010.	2011.	+ - %	2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.	+ - %
UKUPNO	22	20	-9,1	2	2	7	15	1.207.362	1.591.888	+31,8

7. NESRETNI SLUČAJEVI I SAMOUBOJSTVA

U 2011. godini policija je istraživala 4.650 događaja koji su rezultirali štetnim ili tragičnim posljedicama, a nisu prouzročeni kažnjivim ponašanjima, nego su posljedica nesretnih okolnosti.

U 2011. godini nesretnih slučajeva koji nemaju obilježja kažnjivog ponašanja je više za 4,7 posto. U tim događajima smrtno je stradalo 213 osoba, što je manje za 5,8 posto u odnosu na 2010. godinu. Teško ozlijeđenih osoba je više za 2 posto, a lakše ozlijeđenih više za 6,7 posto u odnosu na 2010. godinu.

Vrsta događaja	Broj događaja			Posljedice					
	2010.	2011.	+ - %	Smrt		Teško ozlijeđeni		Lakše ozlijeđeni	
				2010.	2011.	2010.	2011.	2010.	2011.
Nesreća na radu	824	849	+3,0	21	25	355	330	390	400
Samoranjavanja	37	36	-2,7		1	11	13	18	14
Padovi	435	495	+13,8	37	23	186	221	159	198
Utapanja	88	82	-6,8	81	74				1
Nestanak osobe	1.704	1.774	+4,1	16	16	1			2
Ostali događaji	103	105	+1,9	71	74	2	2	17	8
UKUPNO	3.191	3.341	+4,7	226	213	555	566	584	623

Samoubojstava je manje za 0,3 posto u odnosu na 2010. Dovršenih samoubojstava je manje za 6 posto (2010. – 698), a pokušanih samoubojstava je više za 6,2 posto u odnosu na 2010. godinu.

Samoubojstva i pokušaji samoubojstava		UKUPNO		+ - %	2011.				
		2010.	2011.		Dovršena	Pokušana	žene		
							Dovršena	Pokušana	Ukupno
Način izvršenja	Vješanje	540	500	-7,4	406	94	90	21	111
	Pucanje iz oružja	111	103	-7,2	82	21	1		1
	Bacanje u vodu	40	34	-15,0	20	14	13	9	22
	Trovanje	254	277	+9,1	24	253	8	146	154
	Ubadanje	28	38	+35,7	4	34	3	10	13
	Bacanje pod vlak	27	30	+11,1	24	6	7	2	9
	Bacanje s građevine	70	78	+11,4	48	30	18	15	33
	Rezanje žila	165	157	-4,8	11	146	2	75	77
	Ostalo	78	92	+17,9	37	55	8	22	30
	UKUPNO	1.313	1.309	-0,3	656	653	150	300	450
Dob počinitelja (godine)	do 14	9	22	+144,4	2	20		15	15
	15 - 18	52	53	+1,9	8	45	5	35	40
	19 - 25	120	97	-19,2	30	67	4	28	32
	26 - 35	126	183	+45,2	66	117	6	44	50
	36 - 50	338	332	-1,8	133	199	30	86	116
	51 - 65	349	306	-12,3	190	116	42	50	92
	iznad 65	319	316	-0,9	227	89	63	42	105
	UKUPNO	1.313	1.309	-0,3	656	653	150	300	450

8. PRIMJENA POLICIJSKIH OVLASTI I UPORABA SREDSTAVA PRISILE

Radi uspješnog obavljanja policijskih poslova, policijski službenici imaju pravo i dužnost poduzimati posebne mjere i radnje za koje su ovlaštene (policijske ovlasti), kada su ispunjeni zakonski uvjeti za njihovu primjenu. Primjenom policijskih ovlasti zadire se u temeljna ljudska prava i slobode građana, pa je, zbog opasnosti od zlorabe policijskih ovlasti, policija podvrgnuta trostrukom nadzoru. Rad policije nadzire se upravnim nadzorom u sklopu Ministarstva, parlamentarnim nadzorom Hrvatskog sabora i njegovog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, te građanskim nadzorom preko nadležnih tijela za građanski nadzor.

U 2011. godini unutarnje kontrole Ministarstva obrađivale su 1.862 predstavke građana koje su se odnosile na dvojbene postupke policijskih službenika, što je za 19,2 posto manje nego u 2010. godini. Od ukupnog broja riješenih predstavi 3,6 posto ih je bilo utemeljeno, 6,7 posto djelomično utemeljeno, a 89,7 posto nepotvrđeno i neutemeljeno.

Predstavke građana policiji zbog postupaka policijskih službenika

Predstavke	2010.		2011.		Razlika 2011./2010.	
	Broj	%	Broj	%	Broj	%
obrađivane	2.082	100,0	1.862	100,0	-220	0,0
riješene	1.831	87,9	1.667	89,5	-164	1,6
utemeljene	57	3,1	60	3,6	3	0,5
djelomično utemeljene	138	7,5	111	6,7	-27	-0,9
nepotvrđene	157	8,6	150	9,0	-7	0,4
neutemeljene	1.479	80,8	1.346	80,7	-133	0,0
Ukupno	1.831	100,0	1.667	100,0	-164	0,0

Uporaba sredstava prisile od strane policije najintenzivnije je zadiranje u temeljna ljudska prava i slobode, pa je ta ovlast pod posebnim nadzorom nadležnih tijela i javnosti.

U 2011. godini policija je uporabila sredstva prisile 4.251 put, što je za 13,4 posto više nego prethodne godine. Tjelesna snaga primijenjena je u 53 posto slučajeva, sredstva vezivanja u 46 posto, a sva ostala sredstva u 1 posto slučajeva, s tim da je vatreno oružje uporabljeno 13 puta (2010. – 14).

Prilikom uporabe sredstava prisile 588 građana je lakše ozlijeđeno, a 15 građana teže. Od ukupnog broja slučajeva uporabe sredstava prisile samo je u 6 slučajeva utvrđeno da je uporaba bila neopravdana.

UPORABA SREDSTAVA PRISILE		Uporaba sredstava prisile			Prostor uporabe	
		2010.	2011.	+ - %	zatvoreni	otvoreni
Ukupno uporaba		3.749	4.251	+13,4	1.603	2.648
Protiv	jedne osobe	3.391	3.870	+14,1	1.499	2.371
	dvije osobe	279	291	+4,3	75	216
	tri i više osoba	79	90	+13,9	29	61
Uporaba sredstava prisile radi	zaštite života osoba	145	191	+31,7	105	86
	sprječ. bijega osobe u izvršenju KD	333	358	+7,5	65	293
	sprječ. bijega osobe lišene slobode	721	967	+34,1	454	513
	odbijanja napada	218	223	+2,3	81	142
	svladavanja otpora	708	794	+12,1	214	580
	privođenja osobe	970	1.094	+12,8	417	677
	zadržavanja osobe	180	160	-11,1	62	98
	osiguranja	6	5	-16,7	2	3
	uspostava JRM-a					
	utvrđivanja identiteta	49	43	-12,2	8	35
	asistencija	59	57	-3,4	40	17
	kontrola prometa	92	90	-2,2	3	87
	ostalo	273	269	-1,5	152	117
Sredstvo prisile	vatreno oružje	14	13	-7,1	2	11
	palica	32	40	+25,0	7	33
	tjelesna snaga	2.018	2.255	+11,7	716	1.539
	sredstva za vezivanje	1.679	1.942	+15,7	878	1.064
	ostalo	6	1	-83,3		1
Sredstva prisile uporabili	ukupno policajaca	6.264	7.193	+14,8	2.582	4.611
	od toga žene	147	227	+54,4	92	135
Sredstva prisile ned građanima	ukupno	4.445	4.893	+10,1	1.756	3.137
	od toga žene	312	275	-11,9	141	134
Nastradalo građana	lako	476	588	+23,5	131	457
	teško	6	15	+150,0	5	10
	smrt	1				
Nastradalo pol. služb.	lako	304	349	+14,8	92	257
	teško	6	1	-83,3		1
	smrt					
Broj uporaba	opravdanih	3.741	4.245	+13,5	1.602	2.643
	neopravdanih	8	6	-25,0	1	5
Pokrenuto stegovnih postupaka		8	6	-25,0		6

9. NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE

Tijekom obavljanja profesionalnih dužnosti policijski službenici u određenom broju slučajeva budu napadnuti. Tako je u 2011. godini bilo 214 napada na policijske službenike, što je za 12,0 posto više nego godinu dana ranije. U 169 slučajeva policajci i policajke napadnuti su tjelesnom snagom, u 24 slučaja hladnim oružjem, a u 21 slučaju su uporabljena druga sredstva napada. U tim napadima, 180 policijskih službenika je lakše ozlijeđeno, dok je 1 policajac teže ozlijeđen.

NAPADI NA POLICIJSKE SLUŽBENIKE		Napadi na policijske službenike			Prostor napada	
		2010.	2011.	+ - %	zatvoreni	otvoreni
Ukupno napada		191	214	+12,0	61	153
Napadnuti pol. služb.	jedan	134	149	+11,2	41	108
	dva	42	50	+19,0	14	36
	tri i više	15	15	0,0	6	9
	ukupno	301	370	+22,9	100	270
	od toga žene	14	18	+28,6	6	12
Napa- dači	ukupno	238	332	+39,5	73	259
	od toga žene	19	24	+26,3	3	21
Policijski službenici napadnuti pri	održavanju JRM	54	61	+13,0	14	47
	kontrola prometa	10	20	+100,0		20
	provjeri identiteta	26	21	-19,2	2	19
	uhićenju	22	23	+4,5	10	13
	privođenju	28	28	0,0	11	17
	zadržavanju i preprati	6	5	-16,7	3	2
	asistencijama	2	3	+50,0	2	1
	van službe	6	5	-16,7	2	3
	kod osiguranja	3	5	+66,7	1	4
	nadzoru granice	1	2	+100,0		2
	bez povoda	14	21	+50,0	6	15
	ostalo	19	20	+5,3	10	10
Sredstvo napada	vatreno oružje	1				
	hladno oružje	24	24	0,0	10	14
	tjelesna snaga	150	169	+12,7	51	118
	ostalo	16	21	+31,3	6	15
Sredstva prisile	broj uporaba	158	177	+12,0	53	124
	nad brojem osoba	195	247	+26,7	62	185
	tjelesna snaga	118	144	+22,0	39	105
	palica	6	7	+16,7	2	5
	vatreno oružje	3				
	ostalo	31	26	-16,1	12	14
Nastradalo građana	lako	58	69	+19,0	16	53
	teško	2	5	+150,0	1	4
	smrt	1				
Nastradalo pol. služb.	lako	142	180	+26,8	48	132
	teško	6	1	-83,3	1	
	smrt					
	ukupno	148	181	+22,3	49	132
Poduzete mjere	privođenje	89	97	+9,0	29	68
	blokada					
	raspisana tjeratica	1	1	0,0		1
	kaznena prijava	179	190	+6,1	55	135

10. PRORAČUNSKE VRIJEDNOSTI POLICIJSKIH PROGRAMA

Prosječan trošak jednog radnog mjesta u MUP-u u 2010. godini iznosio je **164.000,00 kuna**, a u 2011. godini **169.000,00 kuna**.

Raspodjela radnih mjesta u MUP-u prema strateškim programima

Programi	2010.		2011.	
	Radna mjesta	Udio posto	Radna mjesta	Udio posto
1. Sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja	9.455	35,9	9.461	35,8
2. Suzbijanje kriminaliteta	3.147	11,9	3.159	11,9
3. Sigurnost prometa na cestama	1.438	5,5	1.576	5,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	5.748	21,8	5.894	22,2
5. Upravni poslovi	1.350	5,1	1.328	5,0
6. Upravljanje i administracija	5.221	19,8	5.133	19,3
UKUPAN RADNI KAPACITET	26.359	100,0	26.551	100,0

Financijska cijena pojedinog strateškog programa MUP-a

Programi	2010.		2011.	
	Iznos u milijunima kuna	Udio posto	Iznos u milijunima kuna	Udio posto
1. Sprječavanje i suzbijanje kažnjivih ponašanja	1.550	35,9	1.599	35,8
2. Suzbijanje kriminaliteta	515	11,9	535	11,9
3. Sigurnost prometa na cestama	236	5,5	267	5,9
4. Sigurnost na granici, u zračnom prometu i plovidbi	942	21,8	997	22,2
5. Upravni poslovi	321	5,1	225	5,0
6. Upravljanje i administracija	855	19,8	868	19,3
UKUPAN IZNOS IZVRŠENJA PRORAČUNA	4.319	100,0	4.481	100,0

11. USPJEŠNOST POLICIJE U 2011. GODINI

Da bi policija mogla tvrditi da je uspješna u ispunjavanju svoje funkcije treba ostvariti dobre rezultate rada. Na području javne sigurnosti dobre rezultate rada policije čine ekonomičnost, djelotvornost i učinkovitost u obavljanju policijskih poslova, a za potvrdu uspješnosti potrebno je da se svi policijski poslovi obavljaju zakonito, profesionalno i etično. Građani svoj stav o tome, radi li policija dobro svoj posao, formiraju na temelju policijskih izvješća o stanju sigurnosti, medijske slike tog stanja i vlastitog iskustva u odnosu s policijom. O svim tim sastavnicama policija treba voditi računa kada u javnost iznosi svoje rezultate rada. Rezultate rada policije čine ukupnost radnih doprinosa svih policijskih službenika te drugih državnih službenika i namještenika uključenih u radne procese Ministarstva.

Pojedinačni doprinosi zaposlenika su različiti. Da bi mogli biti vrednovani, moraju postojati kriteriji za ocjenjivanje rezultata rada za svaku vrstu radnih mjesta. Za taj instrumentarij u Europskoj uniji koristi se izraz "pokazatelji uspješnosti".

Sve dobro uređene i vođene policijske organizacije imaju pažljivo razrađene kriterije i mjerila za vrednovanje svih vrsta poslova i sustav ocjenjivanja svakog pojedinačnog doprinosa ukupnom rezultatu rada. Naslijeđena praksa hrvatske policije na ovom području nije blistava. Nedostatak sustavnih "pokazatelji uspješnosti" za sve vrste poslova i za sve zaposlenike stvorio je situaciju da se ne može objektivno utvrditi stvarni doprinos zaposlenika. To je frustrirajuće stanje za savjesne i odgovorne službenike, a dobra prilika za one koji izbjegavaju radne obveze.

Da bi se u Ministarstvu prevladalo ovakvo stanje, treba stvoriti sustav za ocjenjivanje očekivanih rezultata rada svakog radnog mjesta i sustav za mjerenje doprinosa svakog pojedinca. To je vrlo složena i zahtjevna zadaća. Neće je biti lako ostvariti jer će naići na veliki otpor onih zaposlenika koji su na poslu čvrsto utvrdili granice svoga komoditeta. Međutim, bez ostvarenja ove zadaće, odgovornost za rezultate rada ostat će apstraktna kategorija.

Na području suzbijanja kriminaliteta mjerilo uspješnosti do sada je bila tzv. "otkrivačka djelatnost". Zapravo, radi se o stopi razriješenog kriminaliteta. Ona je rezultat suodnosa ukupno razriješenog i zabilježenog kriminaliteta. To mjerilo je naslijeđeno iz doba socijalističkog režima, a i dalje se primjenjuje u policijskoj praksi. Dva su osnovna problema s tim mjerilom. Prvo, to uopće nije mjerilo uspješnosti,

nego je mjera težine razrješivosti pojedinih skupina kaznenih djela. Drugi je problem taj da se radi o jednovarijabilnom mjerilu i zbog toga podložnom vrlo lakom iskrivljavanju. Višedesetljetna praksa to potvrđuje. U pravilu, kada se insistira na tom mjerilu ne raste broj razriješenih kaznenih djela, nego opada broj ukupno zabilježenih kaznenih djela. To nužno podiže stopu tzv. "otkrivačke djelatnosti".

U stabilnim demokratskim državama Europske unije ta se stopa kreće znatno ispod 50 posto za najrasprostranjeniji kriminalitet, dok je u našoj zemlji ona uvijek iznad 50 posto. Ponekad (1997.), ta se stopa dizala i iznad apsurdnih 100 posto. Slučaj II. policijske postaje PU zagrebačke iz 1998. razriješen je smjenom čelnika te Postaje jer ga je bilo lako detektirati zbog apsurdnosti. Posljedica te smjene bio je nagli porast kriminaliteta, kojeg se prijavljuje po službenoj dužnosti, u PU zagrebačkoj. Iako je bilo za očekivati pad kriminaliteta, budući je te godine stupio na snagu novi Kazneni zakon u kojem je znatan broj kaznenih djela iz ranijeg razdoblja prebačen u kategoriju progona po privatnoj tužbi.

Razlog zbog kojeg se to mjerilo tako duboko ukorijenilo u praksu hrvatske policije je u njegovoj podložnosti manipulaciji. Dovoljno je da kriminalistički policajci iz hrpe zaduženih predmeta propuste unijeti samo po jedno kazneno djelo u Informacijski sustav MUP-a mjesečno pa da pad kriminaliteta bude izražen u dvoznamenkastom broju. Bespotrebno umanjenje kriminaliteta namjernim neevidentiranjem određenog broja kaznenih djela posljedica je uvjerenja da je samo policija odgovorna za stanje kriminaliteta u društvu. To je posljedica autoritarne svijesti kada vladajući uz pomoć policije nadziru sve društvene procese.

Kriminalitet je posljedica ukupnosti svih društvenih procesa. Njegovu dimenziju i strukturu određuju "kriminalci", dok je policija odgovorna za dimenziju i strukturu razriješenog kriminaliteta. Oscilacije u ukupnom kriminalitetu koje se izražavaju ili približavaju dvoznamenkastom broju mogu biti posljedica naglih društvenih promjena ili promjena u zakonskoj regulativi. Svjetska je praksa pokazala da najbolji sustavi preventivnih mjera za sprečavanje kriminaliteta mogu utjecati na smanjenje kriminaliteta od jedan do dva posto na godišnjoj razini ako se dugoročno i dosljedno primjenjuju.

Što realnija i potpunija slika dimenzije i strukture kriminaliteta u društvu potrebna je da bi ga što uspješnije mogli sprječavati i suzbijati. Svjesno umanjenje spoznatljivog kriminaliteta šteti i društvu i policiji. Ako se u demokratskim zemljama iziđe pred vladu ili parlament sa zahtjevom da se proračunski udio policije poveća, on mora biti popraćen

čvrstim argumentima o porastu kriminaliteta i njegovoj opasnosti. U protivnom, taj zahtjev bit će odbijen.

Da bi se dobila što realnija i potpunija slika kriminaliteta u Republici Hrvatskoj i da bi se što objektivnije mogla mjeriti uspješnost policije na planu suzbijanja kriminaliteta, u Odjelu za strateško planiranje, analitiku i razvoj MUP-a izrađen je model viševarijabilnog mjerila za efikasnost policije na području suzbijanja kriminaliteta i testiran je na višegodišnjim statističkim serijama podataka o kriminalitetu.

Ovaj model uključuje suodnose između ukupno zabilježenog kriminaliteta i razriješenog kriminaliteta, pondere za težinu kaznenih djela, a sve u odnosu s raspoloživim radnim kapacitetom policije. Rezultat njegove primjene vidljiv je iz priloženih tablica u kojima su uspoređeni podaci iz 2010. i 2011. godine.

Dobre strane ovoga modela za mjerenje efikasnosti su: omogućava detaljniji i vjerodostojniji uvid u dimenziju i strukturu spoznatljivog kriminaliteta, potiče povećanje razriješenog kriminaliteta, potiče povećanje razrješenja težih kaznenih djela, bolje aktivira raspoloživi radni potencijal policije i predstavlja strategijski alat za praćenje efikasnosti pomoću kojeg se indeks efikasnosti može unaprijed planirati. Da bi se ostvarile dobre strane ovog modela potrebno je da se on konstantno, dosljedno i kontinuirano primjenjuje, i da je utemeljen na vjerodostojnim podacima. Daljnjom razradom ovo se mjerilo može primijeniti na policijske uprave, policijske postaje, linije rada i svakog kriminalističkog policajca. To bi bila dobra osnova za izgradnju sustava "pokazatelja uspješnosti" koje Europska unija od nas očekuje.

Temeljne komponente viševarijabilnog modela mjerenja uspješnosti policije su: djelotvornost policije, koeficijent razriješenosti kriminaliteta, koeficijent efikasnosti kriminalističke policije i kriteriji težine za teška i teže razrješiva kaznena djela.

Djelotvornost policije na području suzbijanja kriminaliteta je ukupan zbroj otkrivenih kaznenih djela, razriješenih kaznenih djela i razriješenih teških i teže razrješivih kaznenih djela uvećanih za koeficijente težine.

Koeficijent razriješenosti kriminaliteta je odnos između ukupnog broja razriješenih i otkrivenih kaznenih djela u određenom razdoblju izražen u postotku.

Koeficijent efikasnosti kriminalističke policije je odnos djelotvornosti policije i broja kriminalističkih policajaca na određenom prostoru u određenom razdoblju izražen u postotku.

Kriteriji težine za teška i teže razrješiva kaznena djela su: težina razrješivosti, težina posljedica, težina zapriječene kazne i težina otkrivanja iz "tamne brojke" kriminaliteta.

11.1. Lista težih i teže razrješivih kaznenih djela

RAZRIJEŠENA KAZNENA DJELA	Težina razrješivosti	Težina posljedica	Težina zapriječene kazne	Težina otkrivanja iz "tamne brojke"	Koeficijent težine
Teške krađe	32%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	98%	2
Teške krađe st. 1.	28%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	98%	3
Teške krađe motornih vozila	18%	veća materijalna šteta	do 8 god. zatvora	100%	4
Razbojništva	44%	veće ugrožavanje života	do 12 god. zatvora	98%	5
Ubojstva	94%	smrt	dugotrajni zatvor	99%	6
Silovanja	98%	bezobzimo nasilje	do 10 god. zatvora	10-20%	7
Zloupotreba opojnih droga st. 3.	100%	ugrožavanje zdravlja ljudi	dugotrajni zatvor	1-2%	8
Kaznena djela iz nadležnosti USKOK-a*	100%	velika društvena opasnost	do 10 god. zatvora	1-2%	9

* Kaznena djela iz nadležnosti USKOKa: zloupotreba stečaja (283. st. 2.); zloupotreba u postupku stečaja (283. st.3.); nelojalna konkurencija u vanjskotrgovinskom poslovanju (289. st. 2.); udruživanje za počinjenje kaznenih djela (čl. 333.); zloupotreba obavljanja dužnosti državne vlasti (čl. 338.); protuzakonito posredovanje (čl. 343.); primanje mita (čl. 347.); davanje mita (čl. 348.)

11.2. Djelotvornost kriminalističke policije 2010. i 2011.

KRIMINALITET	UKUPNO		T SLOŽENOST	UČINAK (BODOVI) = KRIMINALITET x KOEFICIJENT				RAZLIKA BODOVA	+ - %
	2010.	2011.		2010.	%	2011.	%		
Prijavljena kaznena djela	68.582	71.074	1	68.582	46,3	71.074	47,5	+2492	+3,6
Razriješena kaznena djela	44.191	43.345	1	44.191	29,9	43.345	29,0	-846	-1,9
Razriješene teške krađe	6.527	6.211	2	13.054	8,8	12.422	8,3	-632	-4,8
Razriješene teške krađe st. 1	5.113	4.763	3	15.339	10,4	14.289	9,5	-1050	-6,8
Razriješene teške krađe motornih vozila	55	68	4	220	0,1	272	0,2	+52	+23,6
Razriješena razbojništva	553	518	5	2.765	1,9	2.590	1,7	-175	-6,3
Razriješena ubojstva	179	170	6	1.074	0,7	1.020	0,7	-54	-5,0
Razriješena silovanja	94	77	7	658	0,4	539	0,4	-119	-18,1
Razriješena k.d. iz čl. 173. st. 3	15	8	8	120	0,1	64	0,0	-56	-46,7
Razriješena k.d. iz nadležnosti USKOK-a	220	448	9	1.980	1,3	4.032	2,7	+2052	+103,6
UKUPNO RAZRIJEŠENA	56.947	55.608		79.401	53,7	78.573	52,5	-828	-1,0
UKUPNO	125.529	126.682		147.983	100,0	149.647	100,0	+1664	+1,1

11.3. Koeficijent efikasnosti kriminalističke policije 2010. i 2011.

KRIMINALISTIČKA POLICIJA U RH	2010.	2011.	RAZLIKA	+ - % 2011./2010.
Ukupno kriminalističkih policajaca	3.298	3.148	-150	-4,5
Bodovi po krim. policajcu	44,9	47,5	+2,7	5,9

KRIMINALISTIČKA POLICIJA U POLICIJSKIM UPRAVAMA	2010.	2011.	RAZLIKA	+ - % 2011./2010.
Ukupno kriminalističkih policajaca	2.852	2.647	-205	-7,2
Bodovi po krim. policajcu	51,9	56,5	+4,6	9,0

11.4. Usporedba koeficijenata razriješenosti i efikasnosti 2010. i 2011.

Koeficijenti razriješenosti i efikasnosti	2010.	2011.	RAZLIKA	+ - % 2011./2010.
Koeficijent razriješenosti	65,9	62,5	-3,4	-5,2
Koeficijent efikasnosti	44,8	47,5	+2,7	6,0

Koeficijent razriješenosti kriminaliteta u 2011. godini smanjio se za 3,4 indeksna boda u odnosu na 2010. godinu, što predstavlja pad za 5,2 posto. Istovremeno koeficijent efikasnosti policije u suzbijanju kriminaliteta porastao je za 2,7 indeksnih bodova, što predstavlja porast od 6,0 posto. To je posljedica jačeg angažmana policije na otkrivanju i razrješavanju kaznenih djela iz djelokruga USKOKa (povećanje za 103,6 posto u odnosu na 2010. godinu) uz istovremeno smanjenje radnog kapaciteta kriminalističke policije za 4,5 posto. Ovaj rezultat potvrđuje koeficijent efikasnosti kao vjerodostojnije mjerilo uspješnosti.

Na području javne sigurnosti četiri petine svih negativnih posljedica (smrt, tjelesne ozljede, materijalna šteta, povreda tuđih prava i ugrožavanje) potječe od kažnjivih ponašanja, a u strukturi posljedica kažnjivih ponašanja oko 80 posto potječe od kriminaliteta. Zbog te činjenice uspješnost u suzbijanju kriminaliteta koristi se kao univerzalno mjerilo uspješnosti cijele policijske organizacije.

Građani **uvijek** očekuju znatno bolju uslugu nego što je policija objektivno može pružiti, a policija **često** pruža znatno slabiju uslugu nego što je stvarno može dati. Stupanj povjerenja građana u policiju obrnuto je proporcionalan jaz u između njihovih očekivanja i mogućnosti policije.

KLASA: 233-80/12-10/11

URBROJ: 511-01-142-12-1

Zagreb, 12. ožujka 2012.

MINISTAR UNUTARNJIH POSLOVA

Ranko Ostojić